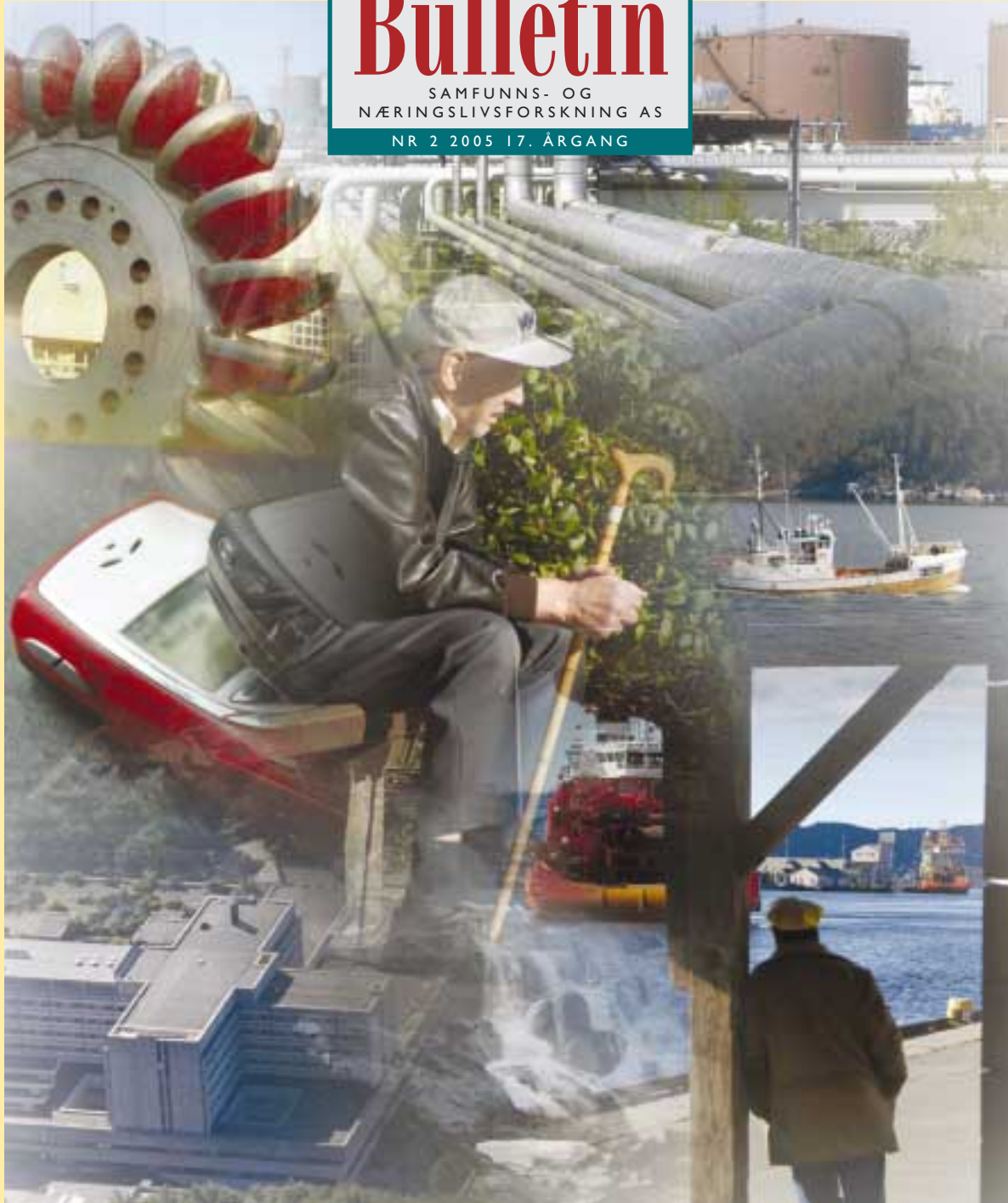

SNF

Bulletin

SAMFUNNS- OG
NÆRINGS- OG LIVSFORSKNING AS

NR 2 2005 17. ÅRGANG

S P E S I A L N U M M E R

*Presentasjon av SNF
Årsberetning og årsregnskap 2004*

SNF – oppdragsfinansiering og forskning av adm. dir. Per Heum	3
FORSKNINGSENTRENE – EN PRESENTASJON:	
Senter for internasjonal økonomi og skipsfart	6
Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk	8
Senter for fiskeriøkonomi	12
Senter for strategi og ledelse	14
Senter for finansiell økonomi	16
SNF 2004 – Organisering	18
ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP 2004	19
Styrets beretning	20
Regnskap, noter mm.	23
Revisjonsberetning for 2004	26
Styre og ledelse i 2004	26
De ansatte; helse og miljø	27
Stiftelsen SNF	28
VITENSKAPELIG PRODUKSJON:	
Konferanser/workshops	30
Publisering og konferanser – en oversikt	30
Forskningspriser, doktorgrader	31
Vitenskapelig publisering 2004, artikler	33
SNF-Publikasjoner 2004	36
Adresser mm.	42

REDAKSJON AV
SNF-BULLETTIN
NR 2/05 OG
ÅRSBERETNING
OG ÅRSREGNSKAP
2004:

Ove Osland
(redaktør)
Per Heum
Monica Follesø Børmo
Anne Kristin
Wilhelmsen

Intervjuene i
senterpresentasjonene
er skrevet av
Lars Erik Hansen.

Forsidebilde:
Berrefjord &
Thomassen AS
(Kilder: B&T, Statoil)

SNF – oppdragsfinansiering og forskning

SNF ble etablert da tre oppdragsbaserte forskningsenheter, som alle var lokalisert nær Norges Handelshøyskole, fusjonerte til en forskningsstiftelse i 1991. I 2002 ble SNF omorganisert. Forskningsstiftelsens fondsbestyrende oppgaver føres i dag videre i Stiftelsen SNF, mens forskningsvirksomheten drives i SNF AS. Virksomheten i 2004 er nærmere beskrevet i styrets beretning. Her rettes oppmerksomheten mot SNFs rolle og utvikling som oppdragsenhet i NHH-miljøet.

OPPDRAGSENHET I RANDSONEN AV AKADEMIA

SNF AS eies av Stiftelsen SNF, Norges Handelshøyskole (NHH) og Universitetet i Bergen (UiB). Selskapet tilbyr anvendt forskning og forskningsbaserte utredninger om økonomi, samfunn og næringsliv med basis i økonomisk-administrative fag. Virksomheten er organisert slik at NHH i strategisk forstand er selskapets hovedeier. Dermed inngår SNF som en integrert del av hele NHH-miljøet. Samtidig er UiB deleier og SNF en integrert del av randsonen til UiB på det økonomiske fagområdet og innen næringsrettet samfunnsforskning.

Denne institusjonelle plasseringen innebærer at SNF kan bygge sin virksomhet på tilgang til akademisk spisskompetanse innen økonomisk-administrative fag. SNFs oppgave er å utvikle, organisere og gjennomføre forskning og forskningsbaserte utredninger, som etterspørres i ulike markeder for forskningsbasert kunnskap. Disse tjenestene kan så tilbys fra forskere som er viet oppdragsvirksomheten på heltid og forskere med hovedstilling ved NHH, UiB og andre universiteter og høyskoler, som engasjeres av SNF på prosjektbasis.

Redskap og partner

SNF er både et redskap og en partner for hovedeieren NHH innenfor alle økonomisk-administrative fagområder. Det samme er tilfelle i forholdet til UiB på det økonomiske fagområdet og innen næringsrettet samfunnsforskning.

Redskapsfunksjonen innebærer at SNF skal besitte spisskompetanse for å operere i markedene for eksternt finansiert forskning. Partnerfunksjonen innebærer at oppdragsvirksomheten i SNF skal bidra positivt til opprettholdelse og videreutvikling av sterke og internasjonalt solide forskningsmiljø på de økonomisk-administrative fagområder i Bergen.

Nytte i praktisk og faglig forstand

SNFs eksistens bygger på at oppdragsvirksomheten faktisk evner å skape verdier både for kundene som etterspør forskning og forskningsbaserte utredninger, og for fagmiljøene som forventes å engasjere seg i oppdragene som utføres. For kundene kan slik verdiøkning skje ved at den anvendte forskningen styrker deres beslutningsgrunnlag eller stimulerer til innovasjon og fornyelse. For fagmiljøene ligger verdiøkningen i at den faglige utviklingen stimuleres ved å prøve ut teori og metode på praktiske problemstillinger. Dessuten tilfører oppdragsvirksomheten økonomiske ressurser til faglige aktiviteter, som styrker mulighetene for at forskere og fagmiljø skal få utfolde og utvikle seg.

ADM. DIREKTØR
Per Heum

KJENNETEGN OG UTVIKLINGSTREKK VED SNF SOM OPPDRAGSENHET

SNF har siden oppdragsenheten ble etablert, hatt fordelen av å ha tilgang til ledende akademisk spisskompetanse. Samarbeidet mellom oppdragsvirksomheten og akademia har vært tettere for SNF enn for de aller fleste oppdragsinstitutter. Dette har bidratt til at SNF, sammenliknet med andre oppdragsinstitutt, stiller i fremste rekke i Norge når virksomheten vurderes ut fra faglige kvalitetsmål som formelle forsker kvalifikasjoner og vitenskapelig publisering.

SNFs utvikling over tid viser at virksomheten i stadig større grad utføres av forskere med høy formell forskerkompetanse, og at de forskningsmessige resultatene i økende grad publiseres for et internasjonalt publikum i vitenskapelige journaler. Denne sterkere forskningsmessige orienteringen innebærer en spissing av virksomheten, som har gått sammen med en reduksjon i antall forskerårsverk i SNF.

TABELL 1 FORSKERRESSURSENE I SNF SIN OPPDRAGSVIRKSOMHET

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Forskerårsverk	74,0	77,0	74,9	70,6	66,2	61,0	52,1	55,7	52,0
Fast ansatte SNF-forskere	44	47	49	44	44	37	36	40	38
– « – med dr.grad	18	18	21	18	20	18	19	24	22
– « – i permisjon	4	4	6	7	11	8	9	8	9
– « – i arbeid hos SNF	40	43	43	37	33	29	27	32	29
Årsverk utført av ansatte i universitet/høyskole		8,0	8,0	8,6	10,0	14,9	12,9	13,9	16,7

Kompetansebase med høye formelle kvalifikasjoner

Tabell 1 viser hvordan forskerressursene som inngår i SNFs oppdragsvirksomhet har endret seg over tid. Oppdragsvirksomheten finansierer et stadig mindre antall forskerårsverk. Antallet forskere som på heltid arbeider hos SNF, er redusert tilsvarende, mens andelen av disse som har avlagt dr.grad er økende. Enda flere er etter ekstern bedømming tilkjent kompetanse svarende til doktorgradsnivå. Samtidig er antall årsverk som utføres av personer med hovedstilling i universitets- og høyskolesektoren fordoblet. Alt i alt betyr dette at oppdragsvirksomheten i SNF i økende grad er basert på innsats av høyt kvalifiserte forskerressurser. Andelen årsverk som utføres av personer med doktorgrad er økt fra rundt 30% midt på 1990-tallet til 60% i dag. Antallet årsverk som utføres av assistenter er tilsvarende redusert fra rundt 25 til vel 5.

Sterkere forskningsorientering

Parallelt med at oppdragsvirksomheten i økende grad baseres på innsats av høykvalifiserte forskerressurser, har resultatene som rapporteres fra oppdragsvirksomheten fått en sterkere forskningsmessig profilering. Det ser vi tydeligst ved å vurdere omfanget av artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrift med fagfelleevaluering, som helt eller delvis baserer seg på prosjekter utført i SNF (tabell 2). Både absolutt og relativt ligger omfanget av slike publiseringer nå på et langt høyere nivå enn det gjorde midt på 1990-tallet. I noen grad reflekterer det økt engasjement fra forskere med hovedstilling i U&H-sektoren. Men denne orienteringen er også aktivt søkt stimulert blant forskerne med hovedstilling i SNF, ved at det legges til rette for å finansiere arbeid med slike publiseringer fra egengenererte midler og ved at det teller med i

lønnsfastsettelsen for den enkelte forsker. Det er også i tråd med krav Norges forskningsråd i økende grad har stilt for å finansiere forskningsprosjekter.

**FAGLIGE GEVINSTER FRA
OPPDRAGSVIRKSOMHETEN**

Når universiteter og høyskoler engasjerer seg i oppdragsfinansiert forsknings- og utredningsvirksomhet, er det først og fremst fordi slik randsonesvirksomhet skal bidra positivt til kunnskapsutvikling og fagmiljø. Det skjer gjennom mulighetene som åpner seg for tilførsel av realressurser, og ved det skapes finansielt handlingsrom som kan støtte opp om faglige aktiviteter.

Større fagmiljø

Selv om antallet forskerårsverk som er finansiert av oppdragsvirksomheten i SNF er redusert de senere årene, er det ingen tvil om at virksomheten bidrar til at fagmiljøene på de økonomisk-administrative fagområder i Bergen er større enn hva de ville vært om statsbevilgningen til NHH og UiB alene hadde bestemt deres omfang. Det er markedene for oppdragsfinansiert forsknings- og utredningsvirksomhet som er grunnlaget for de rundt 30 forskerne som er 100% dedikert til prosjektarbeid i SNF. Disse er en ressurs som også kan nyttiggjøres for veiledning og undervisning ved NHH og UiB.

Rekrutteringsbase

Oppdragsforskningen fungerer også som en viktig rekrutteringsbase for basismiljøene spesielt, og for universitets- og høyskolesektoren generelt. Siden 1999 har 25 forskere sluttet i SNF etter å ha vært ansatt mer enn 6 måneder, for å ta stilling ved et universitet eller høyskole. Tilsvarende har SNF ansatt et nesten

TABELL 2 ARTIKLER I INTERNASJONALE TIDSSKRIFT MED FAGFELLEVALUERING

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Antall fra SNF-prosjekter	13	22	40	50	33	44	60	45	42
Antall pr. forskerårsverk	0,18	0,29	0,53	0,71	0,50	0,72	1,15	0,81	0,81
Antall fra SNF-ansatte				18	14	14	30	21	22
Antall pr. fast ansatte i SNF				0,41	0,32	0,38	0,83	0,53	0,58

like stort antall fra U&H-sektoren, hovedsakelig nyutdannede doktorander, som dermed får erfaring fra den treningsarenaen som oppdragsforskning er.

Finansielt handlingsrom

Vi har allerede pekt på at den oppdragsfinansierte forsknings- og utredningsvirksomheten har tilført det økonomisk-administrative fagmiljøet realressurser svarende til 30 heltids forskere. I tillegg skaffes finansielle ressurser til veie, som på ulik måte bidrar til å styrke den faglige kompetansen og grunnlaget for forskning i de økonomisk-administrative fagmiljøene i Bergen. I 2004 bidro prosjektvirksomheten i SNF med vel 5 millioner kroner til finansiering av doktorgradstipendiater og post.doc.-liknende stillinger. Den finansierte faglige reiser for nærmere 1 million kroner for ansatte i U&H-sektoren, og bidro ellers med over 1 million kroner til infrastrukturen for forskning i basismiljøene, til glede for alle som gjør bruk av den.

Fond for anvendt forskning

Forskningsvirksomheten i SNF har vært drevet slik at den har bidratt til oppbyggingen av Fond for anvendt forskning. Dette fondet er det samme som den frie egenkapitalen i Stiftelsen SNF. Som det fremgår av Figur 1, har dette fondet vokst fra 9 millioner kroner i 1991 til 30 millioner kroner i 2004. Kapitaloppbyggingen var særlig sterk i årene 1996-1999.

Fra og med 1999 er disse egengenererte midlene aktivt disponert for å støtte opp om tiltak som kan styrke fagmiljøene som SNF bygger oppdragsvirksomheten sin på. Det gjelder individrettede tiltak som delfinansiering av utenlandsopphold og utenlandske gjesteforskere, samt ferdigstillelse av vitenskapelige artikler og doktorgradsavhandlinger, og miljørettede tiltak som delfinansiering av internasjonale konferanser, strategiske rekrutteringer og bonusordninger for å stimulere til publisering i fremtredende vitenskapelige tidsskrifter hos SNFs basismiljø. I alt er det gitt tilsagn

om finansiell støtte til slike faglige tiltak med til sammen over 11 millioner kroner.

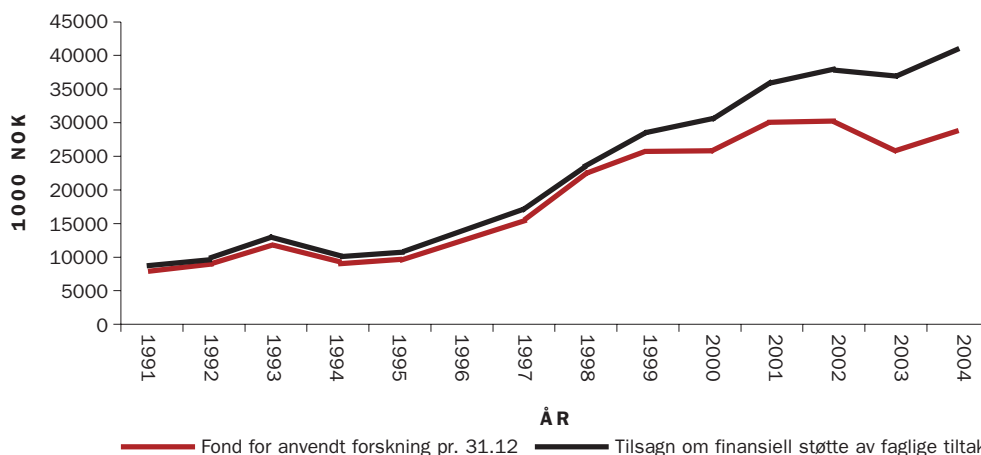
UTFORDRINGER

På slutten av 1990-tallet var det en bevisst politikk fra styrets og ledelsens side å vektlegge forskningsmessig kvalitet fremfor volumvekst i oppdragsaktivitetene. Men den volummessige reduksjonen, som har vært på 25-30%, har langt fra vært planlagt. I noen grad skyldes et lavere antall forskerårsverk at oppdragsfinansierte stipendiater og post.doc nå hovedsakelig har sitt arbeidssted ved NHH eller UiB i stedet for SNF. Men mest skyldes det at profilen i SNFs oppdragsvirksomhet er endret. Oppdragsvirksomheten er blitt mer orientert mot forskning, med mindre bruk av assistenter enn det man har i mer utredningspreget virksomhet. Heri ligger også utfordringer på kort og lang sikt: Lavere volum gir mer økonomisk sårbarhet, og mindre bruk av assistenter svekker SNFs rolle som rekrutteringskanal inn til forskning. Det gir to viktige oppgaver å arbeide med: Hvordan sikre tilstrekkelig med inntekter for å opprettholde en god infrastruktur for oppdragsfinansiert forsknings- og utredningsvirksomhet? Hvordan utvikle interessen hos potensielle forskerrekutter for å kvalifisere seg til en karriere i forskning?

Den sterkere forskningsorienteringen som kan registreres i SNF, samsvarer godt med basismiljøenes prioriteringer. Men samtidig gir det mindre automatisk synlighet i det norske samfunnsbildet. For SNF er dette uheldig. Synlighet og dokumentasjon av at økonomisk-administrativ kompetanse er nyttig for å finne gode løsninger i samfunns- og næringsliv, er viktig for å kunne fortsette som en anerkjent oppdragsenhet. Derfor er det ønskelig å prioritere opp innsatsen for å vinne forskningsbaserte utredningsoppdrag som omfattes med stor samfunnsmessig interesse, og ellers stimulere til at forskere og fagmiljø gjennom egne initiativ deltar aktivt i samfunnsdebatten.

FIGUR 1 KAPITALOPPBYGGING I SNF, 1991-2004

Fond for anvendt forskning pr. 31.12 og akkumulert verdi av tilsagn om finansiell støtte til faglige tiltak i forskningsmiljøene SNF bygger på. 1000 NOK

Internasjonal fokus

De faste årlige videreformidlingsprosjektene kombinert med forskning knyttet til internasjonalisering og tettere økonomisk integrasjon står fortsatt sentralt hos Senter for internasjonal økonomi og skipsfart.

FORSKNINGSSJEF:

Professor
Guttorm Schjelderup
dr. oecon.

PROSJEKT- KOORDINATOR/ KONSULENT:

Anne Liv Scrase

FORSKERE:

Hans Jarle Kind
dr. oecon. (perm.)

Ottar Mæstad
*dr. oecon., seniorforsker
(perm.)*

Hildegunn Kyvik Nordås
dr. polit., seniorforsker

DISTINGUISHED RESEARCH FELLOWS:

Professor
Henry B. Overman

Professor
Diego Puga

Professor
Ian Wooton

Professor
Anthony Venables

SENTRALE ASSOSIERTE FORSKERE:

Professor
Kjetil Bjorvatn
dr. oecon.

Professor
Jan I. Haaland
dr. oecon.

Professor
Karen Helene Midelfart
dr. oecon.

Professor
Victor D. Norman
Ph. D.

Professor
Siri P. Strandenes
siv.øk. HAE

Førsteamanuensis
Stig Tenold
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Øystein Thøgersen
dr. oecon.

STIPENDIATER:

Armando José García Peres

SIØS lever opp til sitt navn og arbeider internasjonalt med større prosjekter i tett samarbeid med sentrale forsknings- og utdanningsinstitusjoner over hele Europa. For forskningssjef og professor Guttorm Schjelderup er dette en ønskesituasjon som innebærer forskning og stor grad av brukerkontakt.

- Her skjer det ikke de store revolusjonene fra år til år. Vi er involvert i et større EU-prosjekt, og samarbeider med sentrale forsknings- og utdanningsinstitusjoner over hele Europa. På andre prosjekter har vi i tillegg til samarbeid med institusjoner i Norge også samarbeidspartnere i USA.

EVALUERING AV DEN NORSKE SKATTEREFORMEN AV 1992

De siste årene har senteret koordinert et større skatteforskningsprosjekt der samarbeidspartnere er Statistisk sentralbyrå, Frisch-senteret ved Universitetet i Oslo og University of Michigan.

Hovedmålsetningen med prosjektet er å evaluere den norske skattereformen av 1992.

- Et sentralt tema er i hvilken grad målsetningen med reformen er oppnådd, som for eksempel redusert omfang av skatteplanlegging, reetablering av tilsiktet fordeling av skattebyrdene og hvorledes husholdningene har endret spare- og investeringsatferd. En konsekvens av analysen vil være at man får rettet fokus på problemer som skatte-

reformen ikke har lykkes i å løse, samt får belyst utilsiktede konsekvenser av reformen.

NÆRINGS- POLITIKK OG EU

I 2004 gjennomførte EU sin største utvidelse noensinne, hvor ti land med 75 millioner borgere ble innlemmet. EØS-området ekspanderte tilsvarende.

- En slik utvidelse representerer store politiske og økonomiske utfordringer for landene. Det er god grunn til å tro at dette kan føre til betydelige endringer i næringsstruktur og arbeidsdeling i Europa, sier Schjelderup.

FORSKNINGSSJEF
Guttorm Schjelderup

ling som skjer mellom Norge og de nye medlemslandene, og dels gjennom de endringer utvidelsen medfører for konkurranseforhold, næringsutvikling og politikk i Europa. Bruken av vertikal arbeidsdeling, gjennom produksjonsnettverk for å dra nytte av

lokale kostnads- og kompetanseforhold, vil trolig fortsatt være et viktig element.

Omstillingsevne og langsiktighet blir nøkkelford for å komme styrket ut av utvidelsen.

- Mulighetene ligger i å utnytte de potensielle gevinstene som ligger i utvidelsen, mens utfordringen ligger i å gjennomføre dette på en måte som ivaretar alles interesser – også de som føler seg som tapere i en slik integrasjonsprosess.

FORMIDLER KUNNSKAP

SIØS utmerker seg med sin brede brukerkontakt.

Formidlingsaktivitetene involverer foredrag, nyhetsbrev, et økonomisk forum og statsbudsjettseminaret. Sistnevnte er en stor suksess som finner sted like etter statsbudsjettet offentliggjøres. Her drøftes skatte- og næringspolitikk med fokus rettet mot makroøkonomiske problemstillinger med relevans for norsk pengepolitikk.

SIØS er et felles senter for NHH og SNF som er ansvarlig for forskning og undervisning innenfor feltene internasjonal handel og shipping. Prosjektene finansieres i hovedsak av Norges forskningsråd og Norges Rederiforbund, og belyser temaer som internasjonal økonomi, skatt, makroøkonomi og skipsfart.

FLERE EFFEKTER

Utvidelsen vil innebære en vesentlig tettere og mer forpliktende integrasjon mellom de gamle og de nye medlemslandene enn det vi har sett tidligere.

- Norsk næringsliv vil bli påvirket dels gjennom den direkte samhand-

Forts. side 32

Maritime rådgivere

Senter for internasjonal økonomi og skipsfart (SIØS) skal analysere relevante strategier for beslutningstakere i internasjonal maritim industri.

Historisk har norsk skipsfartsindustri vært flinke til å benytte seg av muligheter og bedrive entreprenørvirksomhet for å utvikle nye nisjemarked og ny skipsteknologi. Norge har en av de største flåtene i verden, preget av en stor andel spesialiserte fartøy og operasjoner i nisjemarked. For at rederne skal være konkurransedyktige også i fremtiden kreves det årvåkenhet.

- Shippingbedrifter er stadig under press grunnet radikale endringer og en høy grad av usikkerhet i etterspørsele etter deres tjenester. Det er derfor svært viktig at den norske maritime næringen opparbeider seg kunnskap om utviklingen på den globale økonomiske arenaen og forstår hvilke drivkrefter som leder an i denne utviklingen, sier prosjektleder og professor Siri Pettersen Strandenes.

TODELT MÅL

For bedre å forstå hvordan man kan tilpasse seg et konkurransemiljø i endring, kreves det anvendt forskning.

- Det overordnede målet med prosjektet er todelt. For det første ønsker vi å få økt forståelse av hvordan nettverksorganisering hos multinasjonale foretak kan påvirke strategisk beslutningstaking i den maritime næringen. Det andre hovedmålet er å finne ut i hvilken

grad fragmentering og relokalisering av økonomisk aktivitet påvirker rederens beslutninger

BREDT KOMPETANSEGRUNNLAG

Prosjektet er finansiert med støtte fra Norges forskningsråd, Norges Rederiforbund, Odfjell, LKAB og Hual. Det vil bli utført som et faglig samarbeid mellom SIØS, NHH, Marintek og NTNU.

- Ved å trekke på kompetansen fra de ulike miljøene får vi mulighet til å angripe problemstillingen fra forskjellige innfallsvinkler. Vi vil benytte oss av kunnskap fra fagfeltene internasjonal handel, økonomisk geografi, internasjonal makroøkonomi samt logistikk og transport.

POSISJONERING SENTRALT

Et viktig mål er å opparbeide seg kunnskap om hvordan man best kan utvikle og strukturere operasjonelle nettverk for å kunne posisjonere seg riktig i markedet for maritim logistikk og transporttjenester, slik at man kan videreføre landets stolte skipsfartstradisjoner.

- Vi vil bruke casestudier av land, regioner, industrisegment og foretak for å analysere drivkreftene og

PROFESSOR
Siri P. Strandenes

alternative strategier som er mulige for beslutningstakere i den internasjonale maritime industri. Markedsanalyser vil gi oss et grunnlag for å evaluere konkurransedynamikken, slik at vi kan analysere relevante strategier for foretak som konkurrerer i

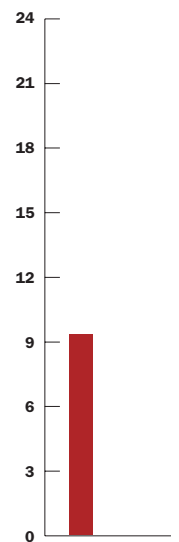
disse markedene. Vi har som mål å anvende og gi faglige bidrag, særlig knyttet til prising, incentiver og kontrakter som regulerer samarbeid og outsourcing.

INTERNASJONALE IMPULSER

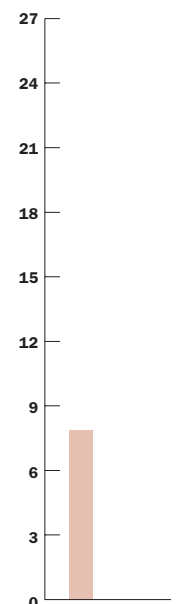
Både SIØS og Marintek deltar i brede, internasjonale forskningsnettverk. Dette vil de benytte seg av for å øke det internasjonale tilsnittet i prosjektet.

- Her på SIØS har vi etablert gode forhold til både CEPR (Centre for Economic Policy Research) i London og IAME (International Association of Maritime Economists). I tillegg har medlemmene av staben sine personlige nettverk. Videre vil Marintek benytte seg av sine kontakter blant andre med SRI (Stanford Research Institute) i USA.

OMSETNING
2004
9,3 mill. kr.

ÅRSVERK
2004
8,0

Allsidige forskere

Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk er SNFs største forskningssenter med aktiviteter på en rekke tema. Inneværende år har forskerne arbeidet med problemstillinger innen helse-, jordbruks- og energiøkonomi i tillegg til å se nærmere på innovasjon og næringsutvikling. Forskerne ved senteret har også gjort seg bemerket ved å få sine arbeider benyttet som bakgrunnsmateriale i flere offentlige utredninger.

FORSKNINGSSJEF:

Seniorforsker
Kjell J. Sunnevåg
cand. polit.

PROSJEKT- KOORDINATOR:

Kellis Akselsen

FAGGRUPPELEDERE:

Energiøkonomi:
Seniorforsker
Balbir Singh
Ms. Phil.

*Innovasjon og regional
næringsutvikling:*

Seniorforsker
Grete Rusten
dr. oecon.

Jordbruksøkonomi:

Forsker
Ivar Gaasland
cand. polit.

Nærings- og arbeids-

markedsøkonomi:
Førstemanuensis
Frode Steen
dr. oecon.

Offentlig økonomi:

Seniorforsker
Egil Kjerstad
dr. polit.

Tele- og

nettverksøkonomi:
Professor
Kåre P. Hagen
dr. oecon.

FORSKERE:

Christian Andersen
cand. polit.

Afsaneh Bjorvatn
cand. polit.

Kurt Brekke
dr. polit.

Alexander Cappelen
dr. oecon.

Tom Eldegard
cand. polit.

Winfried Ellingsen
dr. polit.

Rune Jansen Hagen
dr. oecon.

Tor Helge Holmås
dr. polit. (perm.)

Stig-Erik Jakobsen
dr. polit., seniorforsker

Sissel Jensen
dr. polit.

Forts. side 10

HELSEØKONOMI OG ØKONOMISK POLITIKK

Helseøkonomiske problemstillinger har vært et viktig satsningsfelt også innværende år. Her samarbeider forskerne på senteret tett opp mot fagmiljøet på NHH, Institutt for økonomi på UiB, Rokkansenteret gjennom Program for helseøkonomisk forskning i Bergen (HEB) og Institutt for samfunnsmedisinske fag på UiB.

- I løpet av fjoråret gjorde vi legemiddeløkonomiske analyser, studerte virkningene av fritt sykehusvalg og arbeidet med fastlegereformen. Vi gjorde også et arbeid for Tilsynsutvalget, der vi så på det statlige tilsynet med kommunesektoren, sier forskningssjef Kjell J. Sunnevåg.

I tillegg til dette ble det gjennomført studier knyttet til ulike sider ved dagens velferdsordninger, som barnehagedekning og pleie- og omsorgssektoren i kommunene.

ENERGIMARKEDENE

Forskere ved senteret deltar i en rekke internasjonale nettverk i energiøkonomi. I regi av EU har senteret deltatt i et større prosjekt med hovedansvar for problemstillinger knyttet til harmonisering av sektor- og konkurranseregulering i det europeiske kraftmarkedet.

- I prosjektet samarbeider sentrale forskningsinstitusjoner som Cambridge University, Handelshøyskolen i Stockholm og

Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung (DIW) i Berlin.

Resultatene fra vårt delprosjekt ble presentert på en større workshop i Bergen i mars, hvor vi samlet ulike brukergrupper, offentlig forvaltning, organisasjoner og forskere fra inn- og utland, sier Sunnevåg.

Fjoråret markerte også initieringen av et større prosjekt om forsyningsikkerhet i det nordiske og europeiske energimarkedet, hvor resultatene blir presentert på IAEE European Energy Conference som arrangeres i Bergen i august i år.

FORSKNINGSSJEF
Kjell J. Sunnevåg

- Formidling av høy kvalitet står sentralt hos oss, og i den anledning var det svært gledelig at forsker Ivar Gaasland fikk samfunnsøkonomenes artikkelpris for artikkelen "Gevinster for Norge ved en liberalisering av matvarehandelen".

INNOVASJON OG NÆRINGS- UTVIKLING

Et annet fagområde ved senteret er faggruppen som arbeider med problemstillinger knyttet til emneområdet innovasjon og regional næringsutvikling. Forskningstemaene omfatter bl.a. tjenesteyting og dens rolle i verdiskapingen, sport og design. Forskerne på dette fagområdet har i løpet av året publisert flere artikler i internasjonale publikasjoner og bedrevet omfattende formidlingsvirksomhet.

- Det er svært positivt at flere artikler fra senterets forskere ble brukt som ekspertreferanser i rapporten fra det regjeringsoppnevnte effektutvalget, som tok for seg effekter av statlig innsats for regional utvikling og distriktspolitiske mål, sier Sunnevåg.

En annen betydelig satsing for senteret er næringsutvikling og regionale effekter sett i sammenheng med olje- og gassindustrien.

Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk (NØP) forsker på problemstillinger innenfor faggruppene energiøkonomi, innovasjon og regional næringsutvikling, jordbruksøkonomi, nærings- og arbeidsmarkedsøkonomi, offentlig økonomi samt tele- og nettverksøkonomi.

JORDBRUKSØKONOMI

Økonomiske analyser av jordbruket er en annen sentral bærebjelke for senterets medarbeidere. Brukerkontakten er utstrakt gjennom aktiviteter som arrangement av SNF-forum i Oslo hvor tema var økonomiske analyser av norsk matvarepolitikk, samt flere kronikker og populærvitenskapelige artikler.

Forts. side 32

Hvordan effektivisere transportsystemet for naturgass?

- Dagens system for transport av gass maksimerer ikke verdiskapningen, advarer forsker Gjermund Nese.

EU S GASSDIREKTIV
I 1998 ble EUs gassdirektiv vedtatt og målsetningen ved dette er å skape et indre marked for gass gjennom å integrere nasjonale markeder som hittil har vært beskyttet og dominert av et fåtall aktører. Prosjektet PETROPOL ser spesifikt på de regulatoriske og strategiske utfordringene Norge står overfor som et stort produsentland i forbindelse med liberaliseringen av gassmarkedet i EU.
- Nøkkelen til liberaliseringen er at visse kvalifiserte kunder skal kunne stå fritt til å velge tilbyder, noe som krever at disse får tilgang til det europeiske rørledningsnettverket. Håpet er at dette skal legge press på alle aktører i distribusjonskjeden, fra produsenter på gassfeltene til sluttkundene, noe som igjen kan bidra til økt konkurransevne for den europeiske industrien.

RØRNETTVERKET VIKTIG
Gassmarkedet består av de tre hovedsegmentene produksjon, overføring og distribusjon. I løpet av 2002 har aktørene på norsk sokkel sammen med norske myndigheter etablert et nytt regime for salg og transport av gass.
- Nettverket av rørledninger er en helt avgjørende innsatsfaktor for produksjon og salg av gass fra norsk sokkel. Det er derfor av stor samfunnsøkonomisk betydning at transportsystemet er organisert og utformet på en måte som ikke er til hinder for maksimering av verdi-

skapningen fra gassressursene på norsk sokkel, sier Nese.

LITE EFFEKTIVT
Sammen med Jørgen Bjørndalen fra SKM Energy Consulting AS har Gjermund Nese sett nærmere på dagens transportregime.

De finner at dette systemet på langt nær samsvarer med de krav som vanligvis stilles til et effektivt transportsystem
- Det er to hovedproblemer med dagens organiseringsmåte. For det første er det mangel på pris- og markedssignaler ved kapasitetsallokering, og dernest gir systemet uklare incentiveeffekter. Transportsystemet har et klart preg av å være et naturlig monopol, noe

FORSKER
Gjermund Nese

som gjør det krevende å få til en effektiv bruk av systemet. Forskerne skulle ønske at den nylig foretatte revideringen av organiseringen av transportsystemet hadde medført en bevegelse i retning av et system basert på velkjente kriterier for økonomisk effektivitet.

BETENKELIG ORGANISERING
Dagens komplekse system basert på forhåndsfordeling (proratering) av kapasitet i førstehåndsmarkedet medfører både fare for ineffektiv utnyttelse av kapasitet og risiko for konkurransevridding i favør av store aktører.

- I dagens regime er kapasiteten forhåndsbestemt basert på en for-

Forts. side 10

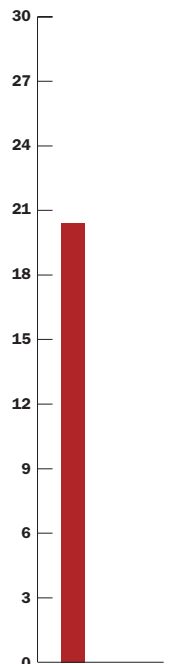
KOLLSNES

Kilde: Statoil

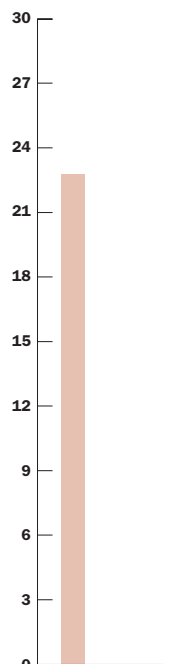
OMSETNING

2004
20,4 mill. kr.

ÅRSVERK

2004
22,8

Frode Kristiansen
cand. polit.

Ghazala Naz
dr. polit. (perm)

Gjermund Nese
dr. polit.

Ove Osland
cand. polit.

Jan Gaute Sannarnes
siv.øk HAE (perm.)

Frode Skjeret
cand. polit. (perm.)

Jostein Skaar
dr. oecon. (perm.)

DISTINGUISHED
RESEARCH FELLOWS:

Professor
Lars Bergman

Professor
John Bryson

Professor
Carol Propper

SENTRALE ASSOSIERTE
FORSKERE:

Professor
Eirik S. Amundsen
dr. ès-sc.econ.

Professor
Jan Erik Askildsen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Øystein Foros
dr. oecon.

Professor
Tommy S. Gabrielsen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Knut B. Lindkvist
dr. polit.

Professor
Kjell Erik Lommerud
dr. oecon.

Professor
Anders Lundberg
dr. philos.

Professor
Lars Mathiesen
lic.

Førsteamanuensis
Øyvind Antti Nilsen
dr. polit.

Førsteamanuensis
Karl Rolf Pedersen
lic.

Forts. fra side 9

delingsnøkkel, slik at førstehåndsmarkedet har prioritet.

Dersom disse skulle ha ledig kapasitet, står de fritt til å selge denne i annenhåndsmarkedet.

Når tildeling av transportkapasitet ikke skjer på bakgrunn av prissignaler, vil aktørenes incentiver forstyrres.

- En forskyvning av aktørenes incentiver kan medføre at selskapene reserverer kapasitet ut fra andre

hensyn enn sitt reelle behov. For eksempel kan denne formen for proratering gjøre det billigere for en stor aktør å overbooke transportkapasitet med det formål å begrense gasstransport til et landingspunkt, i forhold til om kapasiteten ble basert på bruk av en markeds mekanisme, påpeker Nese.

FRAVÆRENDE ANNENHÅNDSMARKED

En annen betenkelighet med systemet er at de store aktørene som olje-

selskapene og staten knapt har benyttet seg av annenhåndsmarkedet. - Ettersom de sitter som eiere av både rørledningene og gassen som transporteres, så gjør organiseringen av systemet incentivene uklare. I utgangspunktet vil en skiper av gass ha andre insentiver enn en som er eier av transportsystemet. Når disse rollene blandes sammen, blir det som å la bukken passe havressekken, slik at det blir vanskelig å se hvilke interesser som ligger bak selskapenes strategier.

Pasienten i fokus

Ved Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk (NØP) er det en egen helseøkonomigruppe som forsker på økonomiske og organisatoriske utfordringer som helsesektoren står overfor.

Helsesektoren har i de siste årene gjennomgått mange og omfattende reformer.

I media har en fråset i historier knyttet til statens overtakelse av sykehusene og organiseringen i regionale helseforetak. Det er lett å få et inntrykk av at dette nødvendigvis ikke har vært til det beste for pasientene og den overordnede ressursutnyttelsen i helsevesenet.

PROGRAM FOR HELSEØKONOMI

Siden 1999 har SNF og NHH syssel-satt et sted mellom 10 og 15 helseøkonomiforskere som sammen med forskere fra Institutt for økonomi, Institutt for samfunnsmedisin og Rokkansenteret ved UiB har utgjort faggruppen Program for helseøkonomi i Bergen (HEB). I tillegg kommer 3-4 utenlandske forskere fra sentrale helseøkon-

omiske forskningsmiljøer i Europa.

Programmet er tilknyttet forskningsprogrammet i helseøkonomi finansiert av Norges forskningsråd.

- For oss på SNF er helseøkonomisk forskning et langsiktig satsingsområde. I tillegg til arbeid for Forskningsrådet gjennomfører vi også forsknings- og utredningsoppdrag for Helse- og sosialdepartementet og andre offentlige instanser, sier forsker Egil Kjerstad.

REFORMER

Målet med den statlige helsepolitikken er å sikre befolkningen gode og likeverdige helsetjenester uavhengig av diagnose, bosted, personlig økonomi og den enkeltes livssituasjon.

FORSKER

Egil Kjerstad

- En bedre realisering av denne målsettingen har i løpet av de siste 10-15 årene motivert flere viktige helsepolitiske reformer. Faktorer som økende ventelister for behandling, svak økonomistyring og store underskudd har vært utløsende faktorer for

reformene og utgjør tema som opp-tar vår forskningsgruppe.

FRITT SYKEHUSVALG

Et tema som helseøkonomigruppen har viet mye tid og ressurser på er ordningen med fritt sykehusvalg. Fritt sykehusvalg på nasjonal basis ble innført i Norge fra og med 2001. Ordningen er en del av en reformprosess av det norske helsevesenet og tar sikte på å

styrke pasientens stilling i systemet.

- Reformene de siste årene er en mild form for konkurranseutsetting som skal bidra til en myk overgang fra sykehuset som et lokalt monopol til å bli en del av konkurranseutsatt sektor, hvor pasientene selv skal få velge hvor de vil la seg behandle. Konkurransen er i første rekke langs ulike kvalitetsdimensjoner, hvor ventetid for behandling er en av de viktigste, sier Kjerstad.

PASIENTMOBILITET OG VENTETIDER

Egil Kjerstad har i samarbeid med SNF-kollega Frode Kristiansen gått løs på et omfattende datasett og forsket på hvorvidt pasienter som velger å la seg behandle ved et sykehus utenfor sin egen helseregion oppnår en tidsbesparelse sammenlignet med de som velger å la seg behandle på sitt nærmeste sykehus.

- Datasettet dekker perioden 1999 – 2002 og består av et utvalg på i overkant av 50 000 pasienter.

Et interessant funn er at ventetiden for de mobile pasientene øker over tid i det nevnte tidsrommet og mer enn for de immobile pasientene. Dette kan tyde på en dynamisk tilpasning hos sykehusene som tjenestetilbydere, hvor man på sikt kan forvente at ventetiden blir lik uavhengig av hvor i landet pasienten velger å bli behandlet.

- Dette er et meget interessant tema for videre forskning, og det skal bli spennende å følge utviklingen videre.

HELSEØKONOMIKONFERANSEN 2005

For helseøkonomiforskerne er det viktig å formidle sin kunnskap gjennom alternative kanaler. For syvende gang skal HEB i samarbeid med forskere fra Helseøkonomisk

forskningsprogram ved Universitetet i Oslo (HERO) arrangere Helseøkonomikonferansen.

Arrangementet finner sted mandag 23. og tirsdag 24. mai på Solstrand i Os.

- Vi tilbyr her en møteplass hvor det legges vekt på en tett dialog mellom forskningsmiljøene, medisinske praktikere og ledende aktører i departementer og helseinstitusjoner. Konferansen tar for seg økonomisk styring av helsesektoren, med fokus på styring, evaluering, lønnsomhet og prioritering. Foredragsholderne er tilknyttet HEB og HERO, samt personer fra helsesektoren. Her er det 21 forskjellige foredragsholdere og det gir et mangfold som alle aktører kan dra nytte og lærdom av, avrunder Kjerstad.

Professor
Kjell Gunnar Salvanes
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Fred Schroyen
Ph. D.

Sjeføkonom/professor
Lars Sjørgard
dr. oecon.

Professor
Sigve Tjøtta
dr. oecon.

Forsker/professor
Bertil Tungodden
dr. oecon.

Professor
Steinar Vagstad
dr. polit.

Professor
Eirik Vatne
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Kjell Vaage
dr. polit.

Professor
Erling Vårdal
lic.

Førsteamanuensis
Arild Aakvik
dr. polit.

Fisken som varig inntektskilde

Inneværende år har forskerne ved Senter for fiskeriøkonomi vært travelt opptatt med å legge til rette for varige inntektsstrømmer fra fiskeriene.

FORSKNINGSSJEF:
Professor
Rögnvaldur Hannesson
dr. philos.

FORSKNINGS-
KOORDINATOR:
Seniorforsker
Stein Ivar Steinshamm
dr. oecon.

PROSJEKT-
KOORDINATOR:
Martha Smørås

FORSKERE:
Trond Bjørndal
Ph. D., seniorforsker

Torbjørn Lorentzen
can. polit.

Bernt Aarset
dr. scient.

DISTINGUISHED
RESEARCH
FELLOWS:
Professor
Daniel V. Gordon

Professor
Gordon Munro

SENTRALE
ASSOSIERTE
FORSKERE:
Professor
Frank Asche
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Atle G. Guttormsen

Professor
Erling Moxnes
Ph. D.

Professor
Leif Sandal
dr. scient.

Professor
Ragnar Tveterås
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Sigbjørn Tveterås
dr. oecon.

Forskningssjef og professor Rögnvaldur Hannesson er en liberal mann med en spesiell interesse for fiskeriforvaltning med privat eiendomsrett. God ressursforvaltning er i følge professoren en nødvendighet for å opprettholde en god balanse i havene og sikre Norges økonomiske velstand. - Bygget på kontroll fra nasjonalstatens side er dette et vel-fungerende prinsipp som er tuftet på et underliggende ønske om å vedlikeholde fiskeribestanden som en varig kilde til inntekt. De som ser på fiske som en felles ressurs som burde være fritt tilgjengelig for alle ignorerer at dette vil være den raskeste og sikreste kilden til økonomisk ruin.

KVOTEVERDIER OG RESSURSRENTE

I år har forskerne på senteret blant annet undersøkt om kvoteverdiene som kan observeres i fiskebåtrederens regnskap gir et korrekt bilde av ressursrenten.

- I adgangsbegrensede fiskerier tilfaller ressursrenten i første omgang de som har rett til å delta i fisket. En som ønsker å delta i fisket er villig til å betale et beløp inntil nåverdien av forventet ressursrente for denne rettigheten.

STORE VERDIER

De høyeste kvoteverdiene som er observert i ringnotflåten verdsetter et tonn enhetskvote til 200.000

kroner, noe som tilsvarer en prislapp på omtrent 100 millioner kroner for et fartøy på 15000 hektoliter. - Tar vi hensyn til de fangster som kan tas på grunnlag av kvotene, synes det vanskelig å forsvare så høye verdier, med mindre man ser bort fra faste kostnader. Når man hensyntar disse, får man et betydelig lavere anslag på kvoteverdier ut fra de fangster kvotene gir anledning til å ta, sier Hannesson.

FORSKNINGSSJEF
Rögnvaldur Hannesson

relevant å ta hensyn til faste kostnader når man anslår hvor mye man har råd til å betale for kvoten. - Videre kan næringsaktørene være villige til å betale en høy pris for fiskekvoter dersom de er for optimistiske i sin vurdering av de fremtidige muligheter i fisket.

SKATTEGGING AV RESSURSRENTE

Et annet prosjekt senteret har gjennomført er knyttet til utviklingstrekk i internasjonale forhold av betydning for hvorvidt ressursrenten i fiskeriene bør skatlegges eller ei.

- Fangstene i de norske fiskeriene vil neppe øke i fremtiden, ettersom majoriteten av fiskebestandene i farvannene hvor norske fartøyer driver fiske er fullt utnyttet.

Derimot vil prisen på fisk kunne øke, grunnet voksende befolkning og høyere inntektsnivå. Videre vil kostnadene i fisket falle dersom det blir tillatt å fange fisken med utenlandske båter eller mannskap, ettersom disse kan gjøre den samme jobben til en lavere pris.

BROBYGGERE

I tillegg til forskningen er senteret opptatt av å arrangere konferanser

I året som har gått har Senter for fiskeriøkonomi blant annet arbeidet med spørsmålet om kvoteverdiene avspiller ressursrenten og hvorvidt ressursrenten i fiskeriene bør skatlegges.

VANSKELIG Å ANSLÅ

Det kan imidlertid være forhold som tilsier at markedsverdien på kvotene er større enn grunnrenten. - Observerte markedsverdier for fiskekvoter kan være betydelig høyere enn ressursrenten. En fiskekvote eller konsesjon, som kjøpes av en fiskebåtreder, representerer ofte en tilleggsfangst for et fartøy som alt eksisterer og som dermed kan utnyttes mer effektivt. I det tilfellet er det ikke

Setter pris på fisken

Ved Senter for fiskeriøkonomi har man gjennomført et omfattende prosjekt for å estimere verdien på ressursrenten i de norske fiskeriene.

Fiskeressursene er en nasjonal formue og en verdifull inntektskilde for det norske samfunnet. I 2004 fikk Senter for fiskeriøkonomi i oppdrag fra Fiskeridepartementet å utrede den faktiske og den potensielle ressursrenten i fiskeriene.

- Ressursrente oppstår i næringer som er basert på knappe naturressurser. Fisk er i denne kategorien, ettersom fangst utover bærekraftig nivå i dag vil medføre redusert fangst i fremtiden.

Ressursrenten beskriver den ekstra avkastningen av arbeid og kapital man oppnår i disse næringene, sammenlignet med andre næringer som ikke er basert på knappe naturressurser, sier forskningssjef og professor Røgnvaldur Hannesson.

MODELLBYGGING

Forskerne ved senteret har forsøkt å estimere ressursrenten i de norske helårsdrevne fiskeriene slik den er i dag og under ulike scenarier. De er særlig opptatt av ulike scenariers konsekvenser for sysselsetting, verdiskaping og fordeling av ressursrenten. Ved hjelp av modellberegninger og kvalitative vurderinger har en beregnet den optimale flåtestørrelsen, flåtestrukturen og fangstfordelingen.

- Anslaget på ressursrenten varierer fra 8,5 mrd. kroner og ned til 4,0 mrd. kroner i de ulike kjøringene avhengig av hvilke forutsetninger vi

gjør om avkastningskrav, bindinger på overføring av kvoter osv.

Til sammenlikning varierer ressursrenten i dagens situasjon (med faktisk fangst, fangstfordeling og antall fartøy) fra 750 mill. kroner til minus 790 mill. kroner avhengig av hvilket avkastningskrav vi bruker.

BETYDELIG RESSURSRENTE

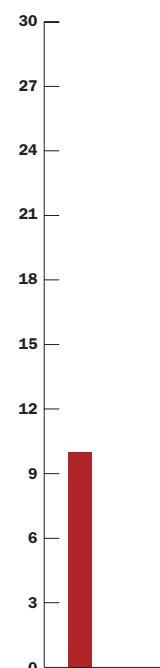
Basert på funnene ser en at det er store forskjeller mellom den potensielle og den realiserede ressursrenten. Dette kan tyde på at fiskeriene i dag ikke drives optimalt.

- Ofte går ressursrenten til å betale overkapasitet og unødvendige kostnader ved fisket. I hvilken grad ressursrenten faktisk realiseres, må sees i lys av fiskeripolitikken. Her vil de politiske rammevilkårene være avhengig av det internasjonale samarbeidet for forvaltning av fiskeressursene, historiske føringer for nasjonal fordeling av ressursene og distriktpolitiske hensyn, sier Hannesson.

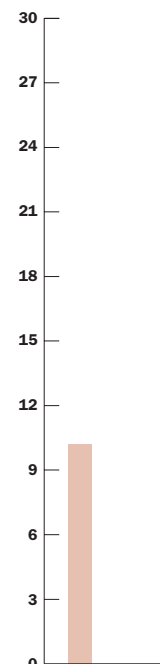

Kilde: Husmo-foto AS

OMSETNING
2004
10,0 mill. kr.

ÅRSVERK
2001
10,2

Mye arbeidslivs- og velferdsforskning

Hos Senter for strategi og ledelse (SOL) er man blant annet opptatt av å finne årsakene til det høye sykefraværet, og hvordan endringer i arbeidslivet påvirker arbeidstakernes muligheter for deltakelse i arbeidsmarkedet.

FORSKNINGSSJEF:
Seniorforsker
Svenn-Åge Dahl
cand. polit.

PROSJEKTKOORDINATOR:
Martha Smørås

FORSKERE:
Erik Døving
dr. oecon.

Kristijane Bulukin
dr. oecon.

Torstein Nesheim
dr. oecon., seniorforsker

Karen Modesta Olsen
cand. polit.

Aksel Rokkan
dr. oecon. (perm.)

Anita Tobiassen
dr. oecon.

DISTINGUISHED
RESEARCH
FELLOWS:

Professor
Arne Kalleberg

Professor
Pablo Spiller

SENTRALE
ASSOSIERTE
FORSKERE:
Professor/program-
direktør

Tom Colbjørnsen
dr. philos.

Førsteamanuensis
Bjarne Espedal
dr. philos.

Professor
Paul Gooderham
dr. polit.

Professor
Hans-Tore Hansen
dr. philos.

Professor
Sven A. Haugland
dr. oecon.

Førsteamanuensis/
programdirektør
Leif Egil Hem
dr. oecon.

Post. doc.
Nina Marianne Iversen
dr. oecon.

Professor
Leif B. Methlie

Professor
Odd Nordhaug
dr. philos.

Førsteamanuensis
Herbjørn Nysveen
dr. oecon.

Professor
Per Egil Pedersen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Inger Stensaker
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Helge Thorbjørnsen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Svein Ulset
dr. oecon.

Selv om senteret har et navn som impliserer fokus på strategi og ledelse, så er dette i følge den nytilsatte forskningssjefen Svenn-Åge Dahl ikke hele sannheten.

- Vi har i flere år hatt mange relativt store prosjekter innen arbeidslivs- og velferdsforskning. I året som har gått har vi blant annet fullført et program om pensjoneringsatferd, og to større prosjekter innen arbeidslivs-forskning er under avslutning. Arbeidet har resultert i flere artikler i gode internasjonale tidsskrifter, kapitler i anerkjente bøker på området og det jobbes også med en bok med arbeidstittlen "New boundaries of work" hvor blant annet Tom Colbjørnsen, Arne Kalleberg, Torstein Nesheim og Karen Olsen er forfattere.

FORSKNING OM SYKEFRAVÆR

Før tiden arbeider vi blant annet med et prosjekt som tar for seg årsaker til sykefravær. Høyt sykefravær er et stort problem for både bedrifter, arbeidstakerne og staten, og har økt betydelig i omfang de siste årene. - Selv om trenden har snudd noe nylig, er videre forskning essensielt for å forklare hvorfor vi har hatt så høyt sykefravær i Norge sammenlignet med andre land, og hva svingningene i fraværet skyldes.

NORGE I FOKUS

Senteret er blitt tildelt forskningsmidler av Forskningsrådets

Velferdsprogram for å gjennomføre flere delprosjekter på området. Selv om deler av prosjektet også vil ta for seg internasjonale data, er det primært det norske arbeidslivet som interesserer forskerne.

- Ett delprosjekt vil ta for seg betydningen av at det nye arbeidsmarkedet er preget av andre ansettelseskontrakter og annen arbeidstilknytning enn det vi har sett tidligere. For eksempel kan midlertidig ansettelse, større jobbusikkerhet, større autonomi, fleksibel arbeidstid og muligheten til å jobbe hjemmefra påvirke de ansattes fysiske og mentale helse – både positivt og negativt.

FORSKNINGSSJEF
Svenn-Åge Dahl

BEDRIFTSØKONOMISK SATSING

I den nye strategiplanen til SNF for perioden 2004 – 2008 ønsker man økt vekst på det bedriftsøkonomiske fagområdet. Dette innebærer økt innsats mot Forskningsrådet og andre oppdragsgivere, slik at volumet stiger.

- Tradisjonelt har vi hentet midler fra samfunnsvitenskapelige forskningsprogram. I tiden som kommer må vi søke å få finansiering innen program som tradisjonelt har hatt et teknisk og naturvitenskapelig fokus. En annen kilde til vekst, er å tiltrekke seg flere oppdrag fra større norske bedrifter og offentlig sektor. Vi må også styrke forskningen ytterligere på sentrale områder for senteret som strategi, organisasjon og ledelse, marketing og multimedia teknologi.

Før å lykkes i bedriftsmarkedet må prosjektene gjerne komponeres annerledes enn før.

- I dag er det ikke alltid nok å kun skrive tradisjonelle forskningsrapporter, etter som kundene i større grad i tillegg etterspør oppfølging i form av rådgiving og undervisning. Mye av kompetansen for dette har vi allerede i rikt monn på huset, både gjennom egne ansatte og de ansatte på Institutt for strategi og ledelse (NHH). Dette er

Ved siden av markedsrelatert forskning er velferds- og arbeidslivs-forskning sentralt ved Senter for strategi og ledelse.

Senteret vil også gjennomføre et delprosjekt som tar for seg koblingen mellom arbeids- og familieliv. - I dag ser vi mange dobbeltarbeidende husholdninger, hvor begge partene i et forhold skal kombinere krevende karrierer med et vellykket familieliv. Å fremstå som den perfekte kjernefamilie er krevende når tiden er et knapt gode, og ender i mange tilfeller med langvarige sykefravær, sier Dahl.

Fastlønnens posisjon utfordres

I dagens arbeidsmarked må fastlønnen finne seg i å spille på lag med sin resultatbaserte konkurrent.

FASTLØNNENS POSISJON UTFORDRES

Topplederes lønn er gjenstand for offentlig debatt og mediaoppslag i Norge. Kritikken gjelder både nivået på årslønnen og omfanget på tilleggssystemer i form av opsjoner, bonusordninger eller fall-skjermer. Disse virkemidlene brukes særlig i amerikanske bedrifter og har gradvis spredd seg til land i alle deler av verden.

UNDERSØKER UTBREDELSE

Forskerkollegaene Odd Nordhaug og Erik Døving har satt seg som mål å kartlegge utbredelsen av individuelle belønningssystemer i Vest-Europa. Incentivordningene innebærer resultatavhengige variable tillegg til fastlønn som aksjer, bonus eller resultatlønn. I undersøkelsen benyttes data for over 5000 bedrifter i 14 vest-europeiske land innsamlet gjennom Cranfield-nettverket, et nettverk av personalforskere i et tredvetalls europeiske land. Den norske delen av undersøkelsen finansieres av Program for arbeidslivsforskning i Forskningsrådet.

-Vi hatt spesiell interesse av å finne ut om det er grunnlag for å si at kultur og institusjoner virker dempende på innføring av belønningsformer som er spesielt utbredt i bedrifter i USA. Vi er i denne sammenhengen ikke opptatt av nivået på fastlønnen eller de variable tilleggene, men av forekomsten av

variable tillegg med antatte incentiv-effekter, sier Døving.

FINNER FORSKJELLER

Prosjektet viser at maktavstand, som trekk ved nasjonal kultur, er klart utslagsgivende for hvorvidt bedriften

benytter seg av variabel belønning for sine ledere. Dette betyr at land kjennetegnet av aksept for store forskjeller mellom mennesker, i motsetning til de egalitære landene i Skandinavia, vil ha større tilbøyelighet til å benytte seg av slike skillende virkemiddel.

- Funnene viser at 72 % av bedriftene i utvalget bruker en eller annen form for variable tillegg for ledere, mens 52 % har tilsvarende ordninger for vanlige arbeidere. Frankrike innehar noe overraskende en klar listetopp. Her har hele 95 % av bedriftene incentivordninger for sine ledere, forklarer Døving.

- Resultatene tyder også på at jo mer globalisert en bransje er, jo mer tilbøyelig er man for å benytte seg av incentivbasert lønn for både ledere og ansatte. Videre er det også slik at størrelsen på bedriften virker positivt inn på bruken av variable tillegg hos lederne. For menige ansatte spiller derimot bedriftstørrelsen ikke inn.

PROFESSOR
Odd Nordhaug

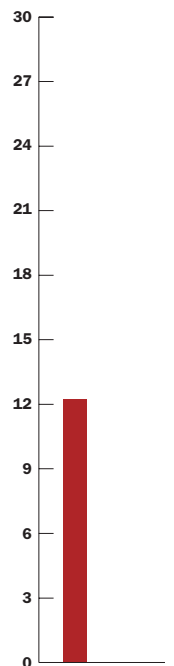
FORSKER
Erik Døving

SOLIDARITET I FOKUS

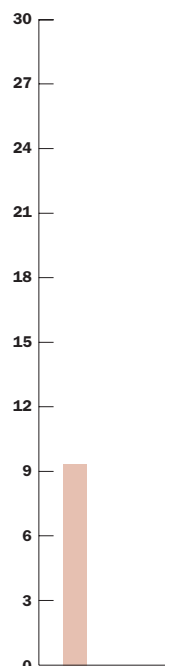
Norge og Danmark er som ventet langt nede på listen. Her benyttes incentivordninger for ledere i under halvparten av bedriftene. For vårt eget lille land har fagforeningenes sterke posisjon kombinert med en kultur preget av samhold og likhet bidratt til å gi grobunn for en enhetskultur uten rom for dyrking av forskjeller.

- Det kan være ulike forklaringer på hvorfor kollektivet står så sentralt i Norge. Eksempelvis peker sosiologiske variabler mot makt og politikk. En sentral aktør i så henseende er fagforeningene. De er et klart hinder for innføringen av individualisert avlønning gjennom sentraliserte lønnsforhandlinger. På denne måten reduserer de sannsynligheten for individualisert avlønning hos sine medlemmer. Dette gjelder uavhengig av om den det forhandles på vegne av er sjefen eller en av gutta på gulvet.

OMSETNING
2004
12,3 mill. kr.

ÅRSVERK
2004
9,4

Godt finansår

SNF sitt minste senter har også i år jobbet med langsiktige prosjekter innenfor sine spesialområder finansiell økonomi og økonomisk styring.

FORSKNINGSSJEF:
Professor
Frode Sættem
dr. oecon.

FORSKERE:
Arne-Christian Lund
dr. oecon.

Linda Rud
siv.øk. HAE

SENTRALE
ASSOSIERTE
FORSKERE:
Førsteamanuensis
Jens Bengtsson
Ek. dr.

Førsteamanuensis
Endre Bjørndal
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Mette Bjørndal
dr. oecon.

Professor
Trond Bjørnenak
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Iver Bragelien
dr. oecon.

Professor
Steinar Ekern
Ph. D.

Førsteamanuensis
Kenneth Fjell
Ph. D.

Professor
Øystein Gjerde
dr. oecon.

Professor
Frøystein Gjesdal
Ph. D.

Professor
Thore Johnsen
Ph. D.

Professor
Kurt Jörnsten
Tekn. Dr.

Førsteamanuensis
Kjell Henry Knivsfå
dr. oecon.

Professor
Kristian Miltersen
Ph. D.

Førsteamanuensis
Jøril Mæland
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Jarle Møen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Sigrid-Lise Nonås
dr. scient.

Professor
Trond Olsen
Ph. D.

Professor
Petter Osmundsen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Tommy Stamland
Ph. D.

Førsteamanuensis
Jan Ivar Stemsrudhagen
dr. oecon.

Førsteamanuensis
Bjørn Svendsen
siv.øk. HAE

Prosjektene vi arbeider med ligger primært innenfor satsningsområdene energi-, tele- og helseøkonomi. Dette har vi drevet med over lengre tid, noe som har ført til at vi har opparbeidet oss solid kompetanse på området, sier senterleder Frode Sættem.

ØKER STABEN

I år kommer det til å være tre forskere ansatt på senteret. Økningen skyldes at Kenneth Fjell har blitt tilsatt på et ettårig engasjement for å jobbe med tele-økonomisk forskning. I tillegg til de fast ansatte har senteret en rekke assosierte medarbeidere, hovedsakelig fra basismiljøet ved NHH. Forsker Arne-Christian Lund har disputert til doktorgraden med temaet "Stochastic Modelling Approaches in Economics and Finance". Samlet gjør dette senteret sterkere rustet til å ta opp konkurransen om fremtidige oppdrag.

NYE PROSJEKTER

SNF har tatt mål av seg til å være en sentral aktør i forskning knyttet til energisektoren. Selv om det var negativt for forskningsmiljøet å få avslag på søknaden på energi-programmet hos Forskningsrådet, så betyr ikke dette at man gir opp så lett. - Jeg er skuffet over at vi ikke fikk positiv respons på SNF sin store

miljøsøknad. Dette har helt klart vært negativt for forskningsmiljøet. Senter for finansiell økonomi jobber også intensivt for å forhandle frem en avtale med Statoil om en portefølje av prosjekter knyttet til deres oljeraffineri på Mongstad.

- Dette er prosjekter som vi har arbeidet med å utarbeide rammeavtaler for i 2004, og som vi håper å iverksette for fullt i inneværende år.

Senter for finansiell økonomi har blant annet fokus på energi-, tele- og helseøkonomi. Man prioriterer dessuten rekruttering.

VELLYKKET STUDENTKONTAKT

Nyrekruttering har også vært et prioritert område inneværende år. Et spennende tiltak var utlysningen av studentstipendiater for studenter i høyere avdeling/masterstudiet i bedriftsøkonomisk analyse ved NHH. Ordningen er et samarbeidsprosjekt mellom senteret, Institutt for foretaksøkonomi og Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap ved NHH.

- Et eksempel på en oppgave, som inngår som en del av et forskningsprosjekt vi driver med, er en kartleggings- og analyseoppgave hvor man skal finne ut hvor godt norske meglerhus treffer

FORSKNINGSSJEF
Frode Sættem

i sine estimater på fremtidig inntjening, målt ved resultat pr. aksje (EPS) for utvalgte børsnoterte selskap. Andre utvalgte tema er kapitalkostnader i helseforetak, internprising i oljeselskap og koblinger mellom resultatmåling og lønn i norske selskap foru-

ten bruk av realopsjonsanalyse til å vurdere investeringer i IKT-sektoren. Her er det med andre ord mange interessante problemstillinger, sier professor Sættem.

Allsidigheten i oppgavene kombinert med muligheten til å være med som assistent i et større forskningsprosjekt har virket svært forlokkende på studentene.

Senteret opplevde en stor rift om stipendene.

- Totalt ga vi i 2004 stipend til 13 studenter fordelt på ti grupper. Ved utgangen av januar 2005 har tre av disse levert inn solide oppgaver, avslutter en tydelig fornøyd senterleder.

Forskeren som ble doktor i modellering

SNF-forsker Arne-Christian Lund kan nå titulere seg doktor etter å ha forsvart sin avhandling knyttet til matematisk modellering av økonomiske problemstillinger under usikkerhet med anvendelser for blant annet fiskeriforvaltning og elektrisitetmarkedet.

Usikkerhet er en vesentlig side ved alle økonomiske beslutninger. Derfor har såkalte stokastiske metoder mange bruksområder innenfor økonomi og finans. Lund benyttet nettopp dette i sin avhandling "Stochastic Modelling Approaches in Economics and Finance", noe forskningssjefen ved Senter for finansiell økonomi vet å sette pris på.

- Det er svært gledelig at vi har fått en ny doktor i Arne-Christian Lund. Det er ikke hverdagskost at en av våre ansatte disputerer til doktorgraden, sier en tydelig stolt Frode Sættem.

FISKERIFORVALTNING

Den første delen i avhandlingen ser på ulike aspekter ved optimal forvaltning av marine ressurser. Her viser Lund at bruk av bestandsmodeller med usikkerhet kan lede til høyere uttak enn med tilsvarende modell uten usikkerhet.

- Når usikkerhet introduseres så risikerer vi at dette kan gi en bestandsmodell som kan "dø ut av seg selv", som en følge av tilfeldigheter. Dette kan lede til at det optimale uttaket heves. I neste omgang vil dette kunne bidra til å utslette en virkelig ressurs som ikke har selvutsløttelse som mulighet. Det er derfor etter mitt skjønn viktig at en forvalter er oppmerksom på disse effektene, forklarer Lund.

Lund har i denne sammenheng også utviklet en modell som kan

gjøre det lettere å sørge for en helhetlig overnasjonal forvaltning av fiskeressurser. Dette var et samarbeidsprosjekt med blant andre Leif K. Sandal og Stein Ivar Steinshamn i NHH/SNF-miljøet.

I arbeidet fokuseres det spesielt på forvaltningen av tunfisk i havområdene utenfor Australia.

- Ved overnasjonal forvaltning har aktørene gjerne motstridende interesser og forskjellig syn på tilstanden til den aktuelle ressursen. Idéen i modellen er at landene først enes om den funksjonelle formen til bestandsmodellen. Deretter bestemmes parametrene i modellen ved bruk av de historiske dataene forvalteren i det enkelte land tror på. Vi håper at en slik modell kan gjøre det lettere å oppnå enighet om en helhetlig høstingspolitikk.

ELEKTRISITETSMARKEDET

Den andre hoveddelen av avhandlingen fokuserer på anvendelser av stokastiske metoder ved modellering av elektrisitetmarkedet. Ved å benytte en såkalt partiell likevektsmodell karakteriseres elektrisitetsprisen når vanntilsig og krafttetter-spørsel er spesifisert ved usikre prosesser.

- Stokastiske prisprosesser har en rekke anvendelser i elektrisitetmarkedet. I dette arbeidet prøver

FORSKER
Arne-Christian Lund

jeg å utlede hvordan denne prisprosessen ser ut i en forenklet markedsmodell. I et vannkraftbasert system har "drivstoffet" (vann) bare verdi som mulig innsatsfaktor i senere perioder. Prisprosessen må derfor bestemmes endogent, det vil si

som en variabel som ikke antas spesifisert utenfor modellen, poengterer Lund.

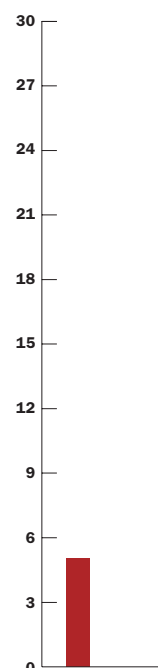
KONTRAKTSPRISING

Et annet relatert tema for aktørene i kraftmarkedet er utøvelse og prising av såkalte "brukstidskontrakter". Basert på empiriske undersøkelser har Lund i samarbeid med Fridthjof Ollmar utarbeidet en modell for utviklingen av spotpris som hensyntar mange av kraftmarkedets særtrekk og variasjoner. Arbeidet resulterte i artikkelen "Analyzing Flexible Load Contracts in the Energy Market", som ble belønnet med Cappelen Akademisk Forlags Fagpris for yngre forskere (FIBE-prisen) i 2003.

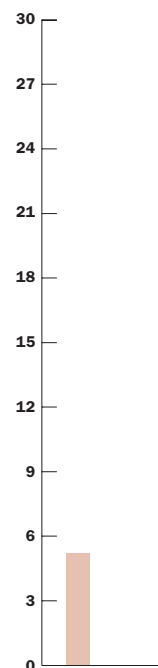
- Modellen viser hvordan kontraktene skal tas ut. I artikkelen sammenligner vi modellens uttak med markedsaktørers uttak i perioden 1997-2002. Etter vår mening ble modellresultatet overraskende bra

Forts. side 32

OMSETNING
2004
5,0 mill. kr.

ÅRSVERK
2004
5,2

Organisering 2005

EIERE AV SNF AS 2005:

Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning	80%
Norges Handelshøyskole	16%
Universitetet i Bergen	4%

STYRET FOR SNF AS 2005:

MEDLEMMER:

Skauge, Arne, (*leder*) adm. direktør,
Finansnæringens Hovedorganisasjon

Askildsen, Jan Erik, *professor*,
Universitetet i Bergen

Bjørnenak, Trond, *professor*,
Norges Handelshøyskole

Jakobsen, Stig-Erik, *forsker*,
SNF AS

Kjerstad, Egil, *forsker*,
SNF AS

Norman, Victor D., *professor*,
Norges Handelshøyskole

Odfjell, Johan Fredrik

Steig, Tor, *sjeføkonom*,
Næringslivets Hovedorganisasjon

Stensaker, Inger, *førsteamanuensis*,
Norges Handelshøyskole

Trovik, Katrine,
partner, Vogt & Wiig

DAGLIG LEDELSE:

Adm. dir. Per Heum

FORSKNINGSSJEFER:

Senter for internasjonal økonomi og skipsfart:
Forskningsjef Guttorm Schjelderup

Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk:
Forskningsjef Kjell J. Sunnevåg

Senter for fiskeriøkonomi:
Forskningsjef Rögnavaldur Hannesson

Senter for strategi og ledelse:
Forskningsjef Svenn-Åge Dahl

Senter for finansiell økonomi:
Forskningsjef Frode Sættem

ADMINISTRASJONSSJEF:

Monica Føllesø Børmo

Årsberetning og årsregnskap 2004

SAMFUNNS- OG NÆRINGSLIVSFORSKNING AS
Et selskap i NHH-miljøet

Styrets beretning for 2004

Fra og med 2002 er forskningsvirksomheten i SNF organisert i SNF AS med Stiftelsen SNF, Norges Handelshøyskole (NHH) og Universitetet i Bergen (UiB) som eiere. I aksjeeieravtalen mellom de tre eierne reguleres forholdet mellom dem slik at NHH i strategisk sammenheng er å anse som hovedeier, mens UiB er deleier. Dermed er det lagt institusjonelt til rette for at oppdragsforskningen i SNF AS kan drives som en integrert del av NHHs og UiBs randsone.

2004 var et krevende år som SNF kom godt ut av. Selskapet snudde det dårlige økonomiske resultatet fra 2003 til et overskudd. Samtidig fortsatte virksomheten å levere gode faglige resultater.

EN MARKEDSBASERT OG PROSJEKTFINANSIERT NETTVERKSORGANISASJON

SNF AS er en markedsbasert forskningsorganisasjon. Over 90 % av virksomheten finansieres gjennom oppdrag. Oppdragsinntektene skaffes ved å selge prosjekter hvor økonomisk-administrativ forskningskompetanse kommer til anvendelse. Dels dreier det seg om å drive anvendt forskning, dels om å levere forskningsbaserte utredninger.

I 2004 organiserte SNF virksomheten sin i 155 prosjekter som involverte 223 personer, og som hadde flere ti-talls oppdragsgivere. I alt ble det utført 52 forskerårsverk, som er 5 % færre enn året før.

Samtidig med at antall årsverk gikk ned, økte SNF omsetningen fra 2003. Det bidro til en bedre balanse mellom inntekter og kostnader, slik at forskningsvirksomheten igjen gikk med overskudd.

Vel 55 % av prosjektinntektene i SNF kommer fra Norges forskningsråd. Næringslivet står for ytterligere 25-30 %. Prosjektinntektene fra offentlig forvaltning utgjør rundt 10 %, men 5 % kommer fra utlandet.

FAGLIGE AKTIVITETER OG FORMIDLING

I sammenlikninger med de samfunnsfaglige instituttene i Norge er forskningsvirksomheten i SNF kjennetegnet av et høyt aktivitetsnivå og god uttelling på faglige kvalitetsmål. 2004 var intet unntak i så henseende. I SNFs rapportserie, som også er gratis tilgjengelig på

STYRETS LEDER
Arne Skauge

Internett (www.snf.no), utkom 97 publikasjoner, mens 14 er utgitt i andres rapportserier. Det er registrert 56 artikler i tidsskrift med refereordning, som helt eller delvis baserer seg på oppdragsforskningen i SNF. I tillegg kommer 25 kapitler i fagbøker. Sett i forhold til antall forskerårsverk er antall rapporter og artikler i vitenskapelige tidsskrift hos SNF mer enn dobbelt så høyt som gjennomsnittet i den samfunnsfaglige instituttsektoren. En av artiklene ble også belønnet med samfunnsøkonomenes artikkelpreis som beste artikkel i Økonomisk Forum og Norsk Økonomisk Tidsskrift i 2004.

Det skjer dessuten betydelig brukerrettet formidling gjennom forberedte innlegg for oppdragsgivere, overfor brukere ellers og overfor allmennheten. I 2004 registrerte vi 107 populærvitenskapelige artikler og foredrag, kommentarer og kronikk-lignende bidrag.

SNF var i 2004 (med)arrangør på 5 faglige konferanser av minst en heldags varighet, og av 3 som gikk over en halv dag.

SNF ga i 2004 høy prioritet til arbeidet med å få realisert en større satsing i energiøkonomi. Fire ledende foretak, Statkraft, Statnett, Statoil og Gassco, var villige til å støtte satsingen finansielt. NHH-miljøet selv stilte også betydelige ressurser til rådighet fordi satsingen var på et område hvor fagmiljøet har en sterk posisjon, og sterke koplinger, internasjonalt. Styret registrerer med beklagelse at Norges forskningsråd

ikke fant å prioritere satsingen, som også er på et område av stor nasjonal betydning.

Styret mener at de faglige resultatene som SNF kan vise til i 2004, dokumenterer stor aktivitet og god kvalitet i forskningen hos SNF.

INTERNASJONAL FORANKRING

SNF har valgt en arbeidsform hvor det legges stor vekt på at forskningen som finner sted skal ha en internasjonal forankring. Det endelige resultatet av dette er at forskningen publiseres i internasjonale vitenskapelige tidsskrift. I 2004 registrerte SNF 42 slike artikler, som helt eller delvis baserer seg på oppdragsforskningen i SNF. 22 av disse artiklene hadde minst en forsker med hovedstilling ved SNF som (med)forfatter.

Det var 74 deltakelser med presentasjon av forskningen i SNF på internasjonale fagkonferanser og workshops i 2004. 2 av de skriftlige innleggene ble belønnet med "best paper" prisen på fagkonferansen hvor de ble presentert.

Slike fagkonferanser er et møtested for å utvikle og utdype kontakter til forskerkolleger i utlandet. Slik bruker vi også forskerkonferansene vi selv arrangerer, som alle har internasjonal deltakelse.

2 av SNFs fast ansatte forskere hadde lengre forskningsopphold i utlandet i 2004, og 1 utenlandsk forsker hadde post.doc-stilling i NHH-miljøet gjennom SNF. 7 personer med hovedstilling ved et utenlandsk universitet var knyttet til SNF som Distinguished Research Fellow.

Den internasjonale forankringen er med på å kvalitetssikre den anvendte forskningen i SNF. Den bør også legge til rette for at SNFs oppdragsinntekter fra utlandet skal kunne øke.

KOMPETANSEBASEN

SNFs kompetansebase består av forskere med hovedstilling i SNF og vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere med hovedstilling ved NHH, UiB og andre universiteter og høyskoler i Norge og utlandet. Dessuten engasjeres forsknings- og prosjektassistenter på tidsbegrensete kontrakter. Ved utgangen av året var 49 personer ansatt i mer enn 50 % stilling hos SNF, mot 56 året før.

Antall fast ansatte forskere er redusert fra 40 til 38. Av disse var 9 i permisjon, hvorav 1 er i stipendiatstilling for å ta dr.grad og 2 innehar post.doc-stilling ved annen institusjon. Antall vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere er 116. Til sammen utførte

disse 16,5 forskerårsverk i 2004. De fleste har hovedstilling ved NHH eller UiB.

Nesten 60 % av de fast ansatte forskerne i SNF har avlagt dr.grad, og langt flere er tilkjent kompetanse på dette nivået etter ekstern bedømming. 2 personer hos SNF disputerte for dr.graden i 2004. Sammen med tilgangen til fagkompetanse ved NHH og UiB, betyr det at SNF bygger på en stor og faglig høyt kvalifisert kompetansebase.

Antall ansatte i administrasjon og støttefunksjoner var 13.

LIKESTILLING OG ARBEIDSMILJØ

I underkant av 40 % av de ansatte i SNF AS er kvinner. I forskerstaben, som omfatter både fast ansatte forskere og assistenter i ulike stillingsbrøker og engasjement, er kvinneandelen 29 %. Andelen kvinner er høyest blant timeengasjerte assistenter, slik at 20 % av forskerårsverkene i SNF ble utført av kvinner i 2004. Det er et ønske å få en jevnere kjønnsbalanse i forskerstaben. Det er imidlertid ikke satt i verk spesielle tiltak for å oppnå det. I styret er det 3 kvinner og 7 menn.

Sykefraværet totalt sett var 2,6 %, som er lavere enn i 2003 (4,2 %). Langtidsfraværet dominerer. Arbeidsmiljøet synes å være godt. Virksomheten forurenser heller ikke det ytre miljø.

ØKONOMISK RESULTAT

Styret har i lys av det betydelige underskuddet i 2003 hatt et sterkt fokus på økonomien i SNF gjennom 2004. Styrets krav er at forskningsvirksomheten i SNF skal gi et driftsresultat på 5 % av omsetningen. I 2004 var likevel den viktigste oppgaven å snu underskudd til overskudd, noe SNF med stor innsats i alle deler av organisasjonen greidde meget bra.

Forskningsvirksomheten ga et driftsresultat i 2004 på 2,1 millioner kroner. I disse tallene ligger det inntekter og kostnader av ekstraordinær karakter. Som følge av en uttalelse fra Finansdepartementet høsten 2004 vedrørende merverdiavgift for forskningsinstitutter, endret SNF sin praksis fra forholdsmessig fradrag for inngående merverdiavgift til fullt ut å trekke dette fra. Det ble også krevd tilbakebetalt for lite fradragført merverdiavgift helt tilbake til opprettelsen av SNF AS. SNF AS har mottatt totalt 1,6 mill i 2004 som i sin helhet er inntektsført i 2004. Videre er det satt av 850 000 som et potensielt tap knyttet til revisjon på to EU prosjekter.

Etter netto finanskostnader på 199 000 kroner har SNF AS et overskudd på 1,9 millioner kroner som styret foreslår overføres til annen egenkapital. Fri egenkapital utgjør per 31.12.2004 -0,6 millioner kroner.

Stiftelsen SNF har dekket kostnadene som ble belastet egenkapitalen i SNF AS i 2003, som følge av pensjonsforpliktelser som tidligere ikke var regnskapsført, fordi disse forpliktelsene ble opparbeidet mens forskningsvirksomheten lå i stiftelsen. Det betyr at egenkapitalen i SNF AS ble styrket med 2,9 millioner kroner i 2004. Det er et negativt estimatavvik knyttet til fremtidige pensjonsforpliktelser på 6,1 millioner kroner, som er en reduksjon fra 2003 da estimatavviket var negativt med 10,6 millioner kroner. Kostnaden fordeles over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for de ansatte og er belastet i 2004 med 0,3 millioner kroner.

Basert på dette mener styret at det er lagt et godt grunnlag for fortsatt drift av forskningsvirksomheten i SNF AS.

UTSIKTENE FREMOVER

SNF har en kompetent stab som er godt motivert for å løse spennende forskningsoppgaver i tiden fremover. Prosjektinngangen for 2005 er god, men bør økes for at SNF skal nå sitt strategiske mål om volumvekst, som er en nøkkelfaktor for fremtidig lønnsom drift. Ambisjonen er en realvekst på 30 % fram mot 2008. Det fordrer systematisk arbeid både i forhold til markedene for oppdragsfinansiert forskning og forskningsbasert utredningsvirksomhet, og i forhold til kompetansebasen, herunder å styrke basen for rekruttering av gode studenter til en forskerkarriere.

Styret takker medarbeiderne i SNF for god innsats og gode faglige resultater i 2004.

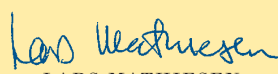
Bergen, 6. april 2005

ARNE SKAUGE
styrets formann

JAN ERIK ASKILDSEN

METTE BJØRNDAL

EGIL KJERSTAD

LARS MATHIESEN

ODD NORDHAUG

HILDEGUNN K. NORDÅS

JOHAN FR. ODFJELL

TOR STEIG

MARIT P. VAAGEN

PER HEUM
adm. direktør

Resultatregnskap

(ALLE TALL I NOK 1.000)

DRIFTSINTEKTER	Note	2004	2003
Prosjektinntekter		58 535	55 095
Grunnbevilgning	11	4 150	4 200
Andre driftsinntekter		2 835	1 592
SUM DRIFTSINTEKTER		65 520	60 887
DRIFTSKOSTNADER			
Lønn o.a. personalkostnader	3,12	38 200	40 665
Avskrivning på varige driftsmidler	2	1 586	1 445
Husleie o.a. lokalekostnader		3 833	4 734
Fremmedytelser		8 400	6 176
Kompetansehonorar		602	580
Reiser, kurs, møter		5 028	5 465
Andre driftskostnader	12	5 702	5 244
SUM DRIFTSKOSTNADER		63 351	64 309
DRIFTSRESULTAT		2 169	-3 422
NETTO FINANSPOSTER	14	-199	342
RESULTAT		1 970	-3 080
DISPONERINGER:			
Utbytte		0	0
Overført til/fra (+/-) annen egenkapital		1 970	-3 080
SUM DISPONERT		1 970	-3 080

Balanse

(ALLE TALL I NOK 1.000)

EIENDELER	Note	31.12.04	01.01.04
ANLEGGSMIDLER:			
Aksjer IT Vest AS		75	75
Aksjer			
Senter for økonomisk forskning AS	13	490	490
EDB-utstyr og programvare	2	1 978	1 447
Bil, inventar og innredning	2	3 599	3 723
Pensjonsmidler	3	1 535	984
SUM ANLEGGSMIDLER		7 677	6 719
OMLØPSMIDLER:			
Kundefordringer	4	6 523	3 080
Andre kortsiktige fordringer	5	2 002	2 203
Utført, ikke fakturert arbeid	6	3 820	5 145
Kasse, bank og lignende	7	14 291	14 601
SUM OMLØPSMIDLER		26 636	25 029
SUM EIENDELER		34 313	31 748

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	31.12.04	01.01.04
EGENKAPITAL:			
Aksjekapital	8,9	5 000	5 000
SUM INNSKUTT KAPITAL		5 000	5 000
Annenn egenkapital	8	-683	-2 651
SUM OPPTJENT KAPITAL		-683	-2 651
SUM EGENKAPITAL		4 317	2 349
GJELD:			
AVSETNING FOR FORPLIKTELSER			
Kompetanseforpliktelse		2 019	2 219
SUM AVSETNING FOR FORPLIKTELSER		2 019	2 219
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Ansvarlig lån fra Stiftelsen SNF	10	4 600	4 600
SUM ANNEN LANGSIKTIG GJELD		4 600	4 600
KORTSIKTIG GJELD:			
Leverandørgjeld		2 150	2 632
Forskudd fra kunder		10 093	9 080
Skyldig offentlige avgifter		5 007	5 235
Skyldig lønn og feriepenger		3 691	3 950
Annenn kortsiktig gjeld		2 436	1 683
SUM KORTSIKTIG GJELD		23 377	22 580
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		34 313	31 748

Noter til regnskapet pr. 31. desember 2004

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i samsvar med bestemmelsene i regnskapsloven og i samsvar med god regnskapsskikk.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV

BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Avskrivbart EDB-utstyr, programvare, inventar, avskrivbar innredning og transportmidler er bokført til kostpris og redusert med planmessige lineære avskrivninger. Planmessige avskrivninger er klassifisert som ordinære avskrivninger under driftskostnader.

Planmessige avskrivninger utgjør for EDB-utstyr 30 %, programvare 45 %, inventar og transportmidler 20 %, og innredning 20 % basert på driftsmidlenes samlede økonomiske levetid.

AKSJER

Langsiktige investeringer i aksjer er vurdert etter kostmetoden.

Nedskrivning til bokført egenkapital gjøres ved vesentlige endringer i verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi.

KOMPETANSEFORPLIKTELSE

SNF har en ordning der forskere ved SNF gis mulighet til å opparbeide tid som kan disponeres til kompetanseutvikling.

Avsetning til kompetanseforpliktelse klassifiseres som langsiktig gjeld i balansen. Dette utgjør forpliktelsen overfor forskerne i form av utbetaling av lønn når opptjent kompetansetid tas ut. Avsetningen vil knytte seg til et oppnådd resultatmål i samme periode, og føres dermed i det året hvor inntekten er opparbeidet og resultatført.

PROSJEKTER

Inntektsføring av prosjektene skjer i takt med fremdriften av prosjektene. Når vurderingen av et prosjekt viser at det vil gå med tap, gjøres det avsetning for hele det forventede tap uavhengig av fullføringsgraden. Utført, ikke fakturert arbeid vises i balansen som kortsiktig fordring. A konto betalinger og forskudd som er mottatt fra kunder, hvor fakturering overstiger utført arbeid, vises i balansen som kortsiktig gjeld.

PENSJONER

Ved regnskapsføring av pensjoner er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Planendringer og estimatavvik ut over 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor) armortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid. Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader.

NOTE 2 DRIFTSMIDLER

(alle tall i NOK 1.000)

	EDB- utstyr	Program- vare	Inventar	Innredning	Bil	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	3 257	169	608	3 756	213	8 003
Investeringer	592	913	10	156	359	2 030
Avgang		0	0	0	213	213
ANSKAFFELSESKOST 31.12.	3 849	1 082	618	3 912	359	9 820
Avskrevet 01.01.	1 909	71	401	329	123	2 833
Årets avskrivninger	857	116	114	435	64	1 586
Avgang avskrivninger	0	0	0	0	175	175
Avskrevet 31.12.	2 766	187	515	763	12	4 243
BOKFØRT VERDI 31.12.	1 083	895	103	3 149	347	5 577
Avskrivningsgrad (%)	30	45	20	20	20	

NOTE 3 PENSJONSKOSTNADER-, MIDLER OG -FORPLIKTELSE

(alle tall i NOK 1.000)

Selskapet har foretakspensjonsordning i livsforsikringsselskap for sine ansatte. Ordningen gir rett til fremtidige definerte ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Full alderspensjon utgjør tilnærmet 70 % av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G), og ordningen omfatter også uføre-, ektefelle- og barnpensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Selskapet har styringsrett til å foreta endringer i foretakspensjonsordningen. Denne ordningen er sikret. Snittalderen til medlemmene i denne ordningen er 42 år. Pensjonsordningene omfatter 49 personer pr. 01.01.03, hvorav 5 mottok pensjon i 2004. Selskapet er også tilsluttet ordningen om Avtalefestet Førtdpensjon (AFP) fra 62 til 67 år. Denne ordningen er usikret og dekkes over selskapets drift. Selskapets juridiske forpliktelser er ikke påvirket av den regnskapsmessige behandlingen av pensjonsforpliktelser.

NETTO PENSJONSKOSTNAD	2004	2 003
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 019	2 171
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 497	1 476
Avkastning på pensjonsmidler	-1 489	-1 178
Gevinst avløsning gavepensjoner	0	-208
Resultatført estimatavvik	234	580
Egenbetaling fra de ansatte	-390	-400
Periodisert arbeidsgiveravgift	433	312
NETTO PENSJONSKOSTNAD	2 304	2 753

BEREGNET PENSJONSFORPLIKTELSE SIKREDE ORDNINGER	2004	2 003
Beregnete pensjonsforpliktelser	-27 519	-27 538
Pensjonsmidler til markedsverdi	23 998	19 005
Ikke resultatført planendring		0
Ikke resultatført estimatavvik	6 326	10 649
Periodisert arbeidsgiveravgift	-255	-232
NETTO PENSJONSMIDLER (NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE)	2 550	1 884

BEREGNET PENSJONSFORPLIKTELSE USIKREDE ORDNINGER	2004	2 003
Beregnete pensjonsforpliktelser	-754	-510
Ikke resultatført planendring		0
Ikke resultatført estimatavvik	-136	-279
Periodisert arbeidsgiveravgift	-125	-111
NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE	-1 015	-900

Overfinansierte ordninger ført som langsiktig fordring i balansen	1 535	984
Underfinansierte ordninger ført som langsiktig gjeld i balansen	0	0
SUM NETTO PENSJONSMIDLER (NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE)	1 535	984

Overfinansierte ordninger er balanseført ihht god regnskapsskikk.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER: 2004			2003
Diskonteringsrente	6,0 %		6,0 %
Årlig lønnsvekst	3,0 %		3,0 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	3,0 %		3,0 %
Årlig økning i G	3,0 %		3,0 %
Forventet avkastning på fondsmidler	7,0 %		7,0 %

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

Frivillig avgang medlemmer over/under 40 år	2,0 %/5,0 %	2,0 %/5,0 %
Uttakstilbøyelighet AFP	35 %	35 %
Lineær opptjening		

Bransjens tariffgrunnlag utarbeidet av Forsikringsnæringens Hovedorg
Tariff K1963/KU Tariff K1963/KU

NOTE 4 KUNDEFORDRINGER

(alle tall i NOK 1.000)

Kundefordringene er oppført i balansen til pålydende og redusert med 525 som avsetning til tap.

NOTE 5 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

(alle tall i NOK 1.000)

	2004	2003
Reiseforskudd	103	121
Forskudd lønn	65	79
Lån til ansatte	86	139
Forskuddsbetalte kostnader	499	173
Mellomregning Stiftelsen		
SNF og SØF AS	1 249	761
TOTALT	2 002	1 273

NOTE 6 UTFØRT, IKKE FAKTURERT ARBEID

(alle tall i NOK 1.000)

Utført, ikke fakturert arbeid er vurdert til det laveste av produksjonsverdi og virkelig verdi. Produksjonsverdi inkluderer direkte lønn og sosiale kostnader, andre direkte kostnader og andel indirekte kostnader.

NOTE 7 KASSE, BANK OG LIGNENDE

(alle tall i NOK 1.000)

Inkludert i beløpet er bundne midler på konto for skattetrekk med 2 505.

NOTE 8 EGENKAPITAL

(alle tall i NOK 1.000)

	Aksje- kapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr. 31.12.2003	5 000	-3 581	1 419
Korreksjon av tidligere års feil		930	930
Egenkapital pr. 01.01.2004	5 000	-2 651	2 349
Årets resultat		1 970	1 970
EGENKAPITAL pr. 31.12.2004	5 000	-683	4 317

930 ble i 2003 som følge av tidligere års beregningsfeil knyttet til pensjonsordninger ført direkte mot egenkapitalen. Etter en nærmere gjennomgang har man blitt enige med Stiftelsen SNF om at de vil kompensere for disse midlene, ettersom dette var forhold før SNF AS ble dannet. Kompensasjonen fra Stiftelsen SNF er ført direkte mot egenkapitalen pr. 01.01.2004. Sammenligningstall er justert tilsvarende.

NOTE 9 AKSJEKAPITAL

(alle tall i NOK 1.000)

Aksjekapitalen består pr. 31.12.2004 av 50 000 aksjer à kr 100, totalt kr 5 000 000

Aksjonærer pr. 31.12.2004	Antall aksjer	Andel	Stemmeandel
Stiftelsen SNF	4 000	80 %	80% *)
NHH	800	16 %	16 %
UiB	200	4 %	4 %
Sum	5 000	100 %	

*) Stiftelsen SNF har gjennom aksjonæravtale ikke stemmerett ved valg av styre.

NOTE 10 GJELD

(alle tall i NOK 1.000)

	2004	2003
Gjeld med forfall senere enn 5 år	4 600	4 600

SNF AS har tatt opp et ansvarlig lån fra Stiftelsen SNF på kr 4,6 mill. Lånet renteberegnes med NIBOR + 2% og skal tilbakebetales etter nærmere avtale. Det er ikke stilt sikkerhet overfor långiver.

NOTE 11 GRUNNBEVILGNING

(alle tall i NOK 1.000)

Det er for 2004 inntektsført 4 150 i grunnbevilgning fra Norges forskningsråd.

NOTE 12 LØNSKOSTNADER OG GODTGJØRELSER

(alle tall i NOK 1.000)

LØNSKOSTNADER:	2004	2003
Lønn	30 849	32 701
Arbeidsgiveravgift	4 549	4 738
Pensjonskostnader	2 304	2 753
Andre ytelser	498	473
TOTALT	38 200	40 665

Det har i 2004 vært gjennomsnittlig 55 ansatte.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER:	Daglig leder	Styret
Lønn/honorar	806	382
Pensjonspremie	385	0
Andre godtgjørelser	118	0

Daglig leder har en pensjonsordning som gir rett til 67 % av lønn fra fylte 67 år. Den skiller seg fra den kollektive pensjonsordningen hos SNF ved at den også dekker lønn utover 12 G. Ytelsesgraden er lavere. Daglig leder kan fratrukke med en førtidspensjon på 60 % av lønn fra 62 til 67 år. Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til nærstående parter, medlemmer av styret eller daglig leder.

Revisor:

(Honorarer eks. merverdiavgift)	
Revisjonshonorar	88
Revisjonsrelaterte tjenester	76
Honorar andre tjenester utført av revisor	32

NOTE 13 AKSJER

(alle tall i NOK 1.000)

SNF AS eier 980 aksjer i selskapet Senter for økonomisk forskning AS, noe som tilsvarer en eierandel og stemmeandel på 49 %. Kostprisen på disse aksjene var inklusiv overkurs på 0,5 per aksje.

Senter for økonomisk forskning AS ble stiftet i september 2003, og hadde i første driftsår et negativt resultat på 99. Egenkapitalen per 31.12.2003 er på 901. Selskapet har ikke avlagt regnskap for 2004.

NOTE 14 NETTO FINANSPOSTER

(alle tall i NOK 1.000)

	2004	2003
Renteinntekter	137	517
Finanskostnader	-38	-86
Agio	85	412
Renter lån Stiftelsen	-183	-301
Garantiprovisjon Stiftelsen	-200	-200
NETTO FINANS	-199	342

Kontantstrømanalyse

(alle tall i NOK 1.000)

	2004	2003
<i>Likvider tilført/brukt på virksomheten:</i>		
Resultat	1 970	-3 080
+ Ordinære avskrivninger	1 586	1 445
= Tilført fra virksomheten	3 556	-1 635
+/- Endring i lager, debitorer og kreditorer	-1 587	9 787
+/- Endring i andre tidsavgrensingsposter	173	102
+/- Forskjell mellom kostnadsført pensjoner og innbetalt premie	-545	-1 019
= NETTO LIKVIDITETSENDRING fra virksomheten	1 597	7 235
<i>Likvider tilført/brukt på investeringer:</i>		
- Investeringer i varige driftsmidler	-2 030	-4 484
- Investeringer i varige driftsmidler (overtatt fra stiftelsen)		-
+/- Endring i andre investeringer	123	-793
= NETTO LIKVIDITETSENDRING fra investeringer	-1 907	-5 277
Opptak av ny langsiktig gjeld	-	-
Kapitalforhøyelse ved tingsinnskudd	-	-
Innbetaling av ny egenkapital	-	-
NETTO LIKVIDITETSENDRING fra finansiering	-	-
= NETTO ENDRING I LIKVIDER GJENNOM ÅRET	-310	1 958
+ LIKVIDITETSBEHOLDNING 01.01.	14 601	12 643
= LIKVIDITETSBEHOLDNING 31.12.	14 291	14 601

STYRET FOR SNF AS 2004:**MEDLEMMER:**

Skauge, Arne (leder),
adm. direktør,
Finansnæringens Hovedorganisasjon

Askildsen, Jan Erik,
professor,
Universitetet i Bergen

Bjørndal, Mette,
førsteamanuensis,
NHH

Jakobsen, Stig-Erik (til 31.08.04),
forsker,
SNF AS

Kjerstad, Egil,
forsker,
SNF AS

Mathiesen, Lars,
professor,
NHH

Nordhaug, Odd,
professor,
NHH

Nordås, Hildegunn Kyvik (fra 01.09.04),
forsker,
SNF AS

Odjell, Johan Fredrik

Steig, Tor,
sjeføkonom,
Næringslivets Hovedorganisasjon

Vaagen, Marit,
partner,
McKinsey & Company

Revisjonsberetning for 2004

Vi har revidert årsregnskapet for Samfunns og næringslivsforskning AS for regnskapsåret 2004, som viser et overskudd på kr 1.970.000. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpoppstilling og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2004 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Bergen, 6. april 2005

ERNST & YOUNG AS

Eirik Moe

statsautorisert revisor

DAGLIG LEDELSE 2004:

Per Heum
Adm. direktør

FORSKNINGSSJEFER 2004:

Senter for internasjonal økonomi og skipsfart:
Forskningssjef Guttorm Schjelderup

Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk:
Forskningssjef Kjell Sunnevåg

Senter for fiskeriøkonomi:
Forskningssjef Rognvaldur Hannesson

Senter for strategi og ledelse:
Forskningssjef Paul N. Gooderham

Senter for finansiell økonomi:
Forskningssjef Frode Sættem

ADMINISTRASJONSSJEF 2004:

Monica Follesø Børmo

Avgang og tilvekst av faglig personell 1999 – 2004

A = Avgang¹ T = Tilvekst²

Til/fra	1999		2000		2001		2002		2003		2004		1999-2004	
	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T	A	T
Næringsliv		3	3		1	1							4	4
Univ. og høyskoler	5	6	6	6	9	6	1	1		2	4	1	25	22
Andre forskn.inst.	1	1		1									1	2
Off. virksomhet	1						2	1	1	1			3	3
Utlandet	1			3	3		2	2		2	3	1	9	8
Annet	1				2				1		1		5	0
Nyutdannet	-		-	2	-		-		-		-		-	2
Sum	8	11	9	12	15	7	5	4	2	5	8	2	47	41
Turnover (A+T)	19		21		22		9		7		10		88	

1) Avgang: Ansatt mer enn 6 mnd., regnet det året de formelt slutter.

2) Tilvekst: Avtale utover 6 mnd. Personer i bistilling er ikke regnet med.

Universiteter og høyskoler peker seg ut som den klart viktigste tilgangs- og avgangskilden.

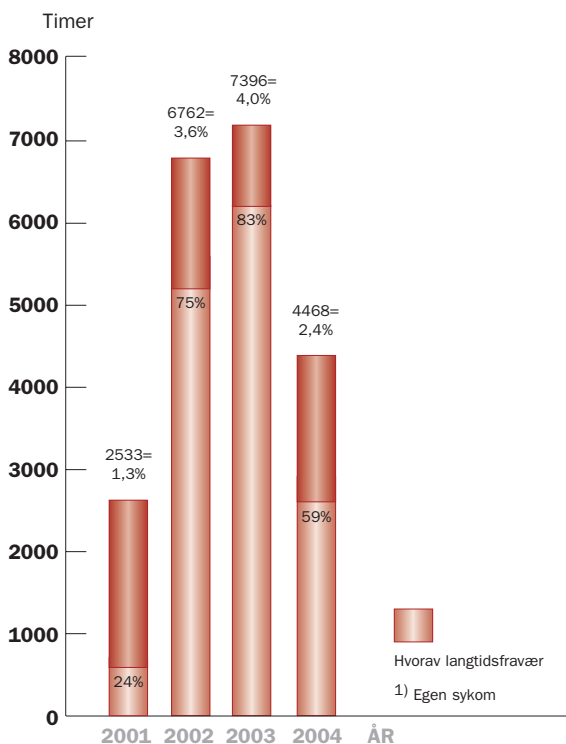
De tre siste årene har turnover (tilgang + avgang) holdt seg på et jevnt lavt nivå.

Ansatte¹⁾ etter kjønn

ÅR	2001	2002	2003	2004
Menn	46	43	43	45
Kvinner	31	31	29	26
Totalt	77	74	72	71

1) Ansatte. hel- og deltid, ex. permisjoner og assosierte medarbeidere.

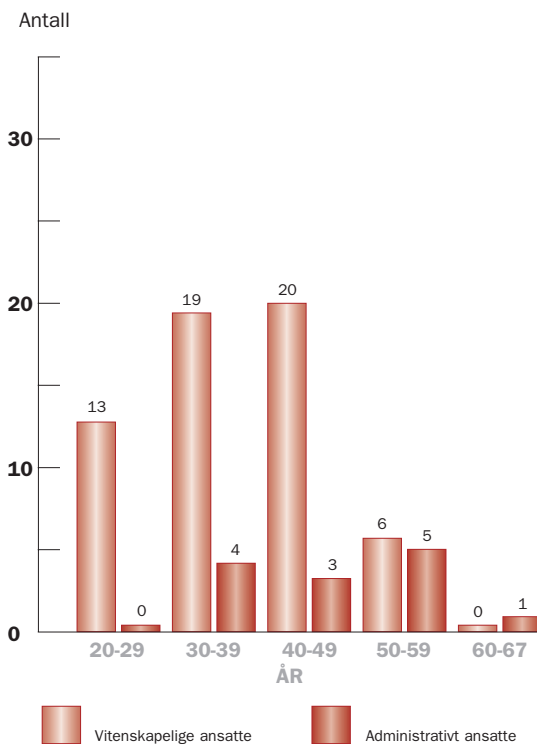
Sykefraværet¹⁾ gikk ned i 2004

Det er langtidsfraværet som stod for nedgangen i sykefraværet i 2004. På en så liten arbeidsplass som SNF, vil langvarig sykdomsfravær for enkeltpersoner gi store utslag.

Korttidsfraværet har økt noe, men ikke mer enn tilfeldige svingninger gir rom for.

Ansatte etter alder 2004

De siste årenes gradvise forskyvning mot eldre aldersgrupper er i år stanset for de vitenskapelige ansatte, der vi har en moderat vekst for de yngste. For de administrativt ansatte har en stabil arbeidsstokk gitt en fortsatt aldersforskyvning.

Stiftelsen SNF

Stiftelsen SNF bestyrer Fond for anvendt forskning og har til oppgave å støtte opp om utviklingen i fagmiljøene som SNF AS (Samfunns- og næringslivsforskning AS) bygger sin anvendte forskning på. De forskningsutførende og fondsbestyrende oppgavene i SNF har vært drevet i to separate selskap siden 2002.

Stiftelsen SNF driver sin virksomhet fra Bergen med adm. direktør i SNF AS som i Stiftelsens forretningsfører. Stiftelsen har ingen egne ansatte.

Stiftelsens fondsbestyrende oppgaver innebærer forvaltning av stiftelsens kapital, som ved utløpet av 2004 var på vel 30 millioner kroner. Det innebærer at styret skal bestemme hvordan kapitalen skal plasseres i tråd med risikoprofilen som velges. Ved årsskiftet var rundt 30 % av kapitalen plassert i SNF AS (aksjer og ansvarlig lån), 50 % i pengemarkedsfond og 20 % i aksjefond. Dernest har styret et vedtektsmessig ansvar for å disponere årsresultatet i tråd med Stiftelsens formål, som er å yte finansiell støtte til faglige tiltak i forskningsmiljøene som virksomheten i SNF AS bygger på.

Avkastningen på fondsmidlene var 2,034 millioner kroner i 2004. I tillegg kommer at verdien av aksjeinnskuddet i SNF AS, som ble skrevet ned i fjor tilsvarende det SNF AS tapte av sin aksjekapital i 2003, er skrevet opp igjen i samsvar med overskuddet i SNF AS gjennom 2004. Dette vil bli gjort inntil denne aksjeporteføljen har nådd pålydende verdi.

I 2004 besluttet Stiftelsen å støtte ulike faglige tiltak i fagmiljøene som forskningsvirksomheten i SNF AS

STYRET FOR STIFTELSEN SNF:

Kåre Petter Hagen, *leder*

Maja Arnestad, *nestleder*

Svenn-Åge Dahl

Anna-Mette Fuglseth

Harald Furre

Tommy Staahl Gabrielsen

Kjell Sunnevåg

STYRETS LEDER
Kåre Petter Hagen

Styret settes sammen ved at hver av stifterne, Norges Handelshøyskole og Nærings- og handelsdepartementet, oppnevner 1 person hver, 1 oppnevnes av Norges forskningsråd, 2 velges av og blant forskere med hovedstilling i SNF AS, 2 velges av og blant rådgivere og assosierte medarbeidere, hvorav 1 skal ha hovedstilling ved NHH og 1 ved UiB.

bygger på, med til sammen 962.000 kroner. Dessuten er det tidligere år gitt tilsagn om å bidra med inntil 1,55 millioner kroner for å støtte bonusordningen for publisering ved NHH og Institutt for økonomi v/UiB som ennå ikke er utnyttet. Disse forpliktelsene regnes som

strategiske satsinger i miljøet. Tilsagnene for øvrig er gitt til ulike tiltak som delfinansiering av forskningsopphold i utlandet (som kan gis til vitenskapelig ansatte i SNF AS, ved NHH og UiB), ferdigstilling av doktorgradsavhandlinger, arrangement av internasjonale fagkonfe-

Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning

Tilsagn om støtte fra Fond for anvendt forskning etter type tiltak, 1999-2004.

Sum av nominelle beløp, 1000 kroner.

Type tiltak	Kroner
Miljørettede tiltak:	
• Workshops og konferanser	2196
• Gjesteforskerfinansiering	83
• Rekruttering til forskerutdanning	75
• Strategiske satsinger ¹	3290
• Annet	145
Individrettede tiltak:	
• Artikler – ferdigstilling	1463
• Utenlandsopphold	1823
• Fullføring av doktorgradsavhandling	2060
I alt	11135

¹ Som strategisk satsing er inkludert alle tilsagn som er gitt, men som ikke nødvendigvis blir fullt utnyttet, som forpliktelsen om å bidra til publiseringsordningen ved NHH med maksimalt 1,0 millioner kroner over en 10-årsperiode og tilsvarende med inntil 250.000 kroner til publiseringsordningen ved Institutt for økonomi/UiB.

ranser i Bergen og frikjøp av SNF-ansatte forskere fra faktureringskravet for å ferdigstille vitenskapelige artikler for publisering i internasjonale tidsskrift med fagfelle vurdering.

Tabellen over gir en oversikt over hvordan Fond for anvendt forskning siden 1999 har disponert sine midler for å støtte tiltak som bidrar til å utvikle fagmiljøene som virksomheten i SNF bygger på. Tiltakene retter seg både mot miljøbygging og utvikling av personer i

fagmiljøene som SNF bygger på for å utføre oppdragsforskning med basis i økonomisk-administrative fag. Disse er SNFs egne ansatte, og ansatte med hovedstilling ved NHH og UiB. I alt har fondet i de 6 årene siden 1999, da ordningen første gang ble gjort gjeldende, gitt tilsagn om finansiell støtte til slike faglige tiltak med til sammen vel 11 millioner kroner. Dette er bevisst disponering av ubundne midler som er generert gjennom forsknings- og utredningsvirksomheten i SNF.

Styret i Stiftelsen SNF legger til grunn at midlene i Fond for anvendt forskning plasseres i instrumenter med forholdsvis lav risiko, og at tildelingene avstemmes med avkastningen slik at fondets realverdi minst opprettholdes på nivået det hadde ved inngangen til 2002. Det har styret lyktes med.

For 2005 er søknadsfristene til fondet 1. februar, 15. mai og 15. oktober.

Konferanser/workshops 2004 med SNF som arrangør eller medarrangør

Workshop knyttet til EU-prosjekt

SIØS arrangerte 15., 16. og 17. januar 2004 en workshop i Villars i Sveits i samarbeid med CEPR og Graduate Institute of International Studies, Geneve. Antall deltakere var 31. Workshopen er arrangert i forbindelse med EU-prosjektet "The economic geography of Europe: Measurement, testing and policy simulations", som SIØS koordinerer, og deltakerne er alle knyttet til prosjektet.

SIØS Økonomisk Forum 2004

SIØS Økonomisk Forum 2004 ble arrangert på Grand Hotel i Oslo, 16.mars i form av et ettermiddagsseminar med påfølgende middag for ca 40 deltakere fra næringsliv, embetsverk og politisk miljø. Arrangementet hadde to hovedfokus:

- Næringsliv og utenrikspolitikk
- Internasjonal makroøkonomi.

Innledere var utenriksminister Jan Petersen

"Næringsliv og utenrikspolitikk – ild og vann eller hånd i hanske?" og førsteamanuensis Øystein Thøgersen, NHH som sammen med sjeføkonom Harald Magnus Andreassen snakket om "Internasjonal makroøkonomi – vekst og strukturelle utviklingstrekk".

SIØS Økonomisk Forum ble første gang arrangert i februar 2002, og er et viktig ledd i arbeidet for økt synliggjøring av miljøet, samt økt nærkontakt mellom forskningsmiljøet og brukermiljøene.

Webstrategier for Hordalandkommuner

Gjennom et samarbeid mellom Hordaland fylkeskommune og Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF) ble det 24. mars arrangert et seminar for kommunene i Hordaland som tok opp spørsmål omkring strategier, utfordringer og erfaringer med kommunale hjemmesider. SNF presenterte en innholdsanalyse av hjemmesidene til kommunene i Hordaland. Videre trakk man frem noen internasjonale erfaringer med slike IKT-satsinger i lokalsamfunn, og man tok opp spørsmålet om webstrategier og markedsføringen av steder. Ansvarlig ved SNF var seniorforsker Grete Rusten.

SNF Økonomisk Forum om matvarepolitikk

31. april arrangerte SNF et Økonomisk Forum i Oslo med tittelen "Økonomiske analyser av norsk matvarepolitikk". Formålet var å presentere resultater fra aktuell forskning ved SNF som omhandler alle deler av norsk matvareproduksjon, herunder jordbruk, fiske,

havbruk og næringsmiddelindustri. Målgruppen for seminaret var embetsverk, matvareindustri, næringsorganisasjoner og forskningsmiljøer. Innledere fra SNF-miljøet var forsker Ivar Gaasland, professor Erling Vårdal og professor Frank Asche.

CEPR-konferanse om "Familie, kjønn og arbeid"

SNF arrangerte i samarbeid med NHH og Universitetet i Bergen en konferanse om dette temaet. Konferansen fant sted i Bergen 4.-5. juni. Innlederne kom fra universiteter og forskningsinstitusjoner over hele verden, der også SNF/NHH var representert.

ESPE 2004 XVIII Annual Conference

Sammen med Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen arrangerte SNF 10.-12. juni 2004 den "XVIII Annual Conference of the European Society for Population Economics" (ESPE 2004). Sentrale temaer på konferansen var blant annet pensjonering, arbeidsmarkedspolitik, helseøkonomi, utdanning, lønnsmobilitet, familiepolitikk og arbeidstaker/arbeidsgiverrelasjoner. Det var 185 deltakere på konferansen, og det ble presentert 174 paper i parallelle sesjoner

Konferanse om konkurransepolitikk

SNF og NHH arrangerte 27. august en konferanse om konkurransepolitikk som en del av forskningsprosjektet "Industry structure, innovation and industrial policy in the new economy", finansiert av Norges forskningsråd. Blant deltakerne var representanter for Konkurransetilsynet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Norsk økonomisk politikk i lys av nasjonalbudsjettet

Seminaret "Norsk økonomisk politikk i lys av nasjonalbudsjettet" (Statsbudsjettseminaret) ble holdt på Hotel Bristol i Oslo, 8. oktober. Seminaret, som ble arrangert for 3. gang, hadde 66 deltakere fra næringsliv, embetsverk og akademia i tillegg til representanter fra pressen.

Programmet, under headingen "Økonomisk politikk, konjunkturer og arbeidsmarked", besto av forberedte innlegg ved Kjell Gunnar Salvanes og Guttorm Schjelderup, mens Øystein Thøgersen hadde et innlegg under headingen "Budsjettpolitisk strategi". Deretter var det forberedte kommentarer ved Siv Jensen, Jan Tore Sanner og Tore Nordtun fra Finanskomitéen. Seminaret ble avsluttet med åpen debatt under ledelse av rektor ved NHH, Per Ivar Gjærum.

Publisering og konferanser 2004 – en oversikt

PUBLISERTE ARBEIDER:

	2003	2004
Rapporter	51	23
Arbeidsnotater	77	74
Internasj. vit. artikler	45	42
Norske vit. artikler	15	14
Øvrige arbeider	106	70
Bøker	4	3
Sum utgivelser	298	226

KONFERANSER:

	2003	2004
Fagkonferanser; presentasjon av paper	79	74
Brukerrettede konferanser; presentasjon av innlegg	68	76
Konferanser med SNF som (med-)arrangør	9	8

SNF-BULLETTIN:

	2003	2004
Antall nummer	4	4
Opplag	1750	1750

Forskningspriser 2004

Pris til Methlie og Gressgård

Professor Leif B. Methlie og stipendiat Leif Jarle Gressgård ved Institutt for strategi og ledelse fikk pris for beste paper under konferansen "The Third International Conference on Mobile Business" som ble arrangert 12.-13. juli i New York. Prisen ble tildelt i kategorien Management Research Track som utgjør cirka 2/3 av innsendte research papers. Artikkelen har fått tittelen *Exploring the Relationship between Structural Market Conditions and Business Conduct in Mobile Data Service Markets*. I artikkelen ser Methlie og Gressgård på strategiske beslutninger ved lansering av elektroniske nettverkstjenester. Methlie er faggruppelider på temaet E-handel ved Senter for strategi og ledelse ved SNF. Paperet er bl.a. basert på prosjekter han leder og er involvert i hos SNF om mobilbaserte tjenester.

Leif B. Methlie

Leif Jarle Gressgård

Pris for "best paper" til Paul Gooderham

Forskningsjef for SOL i 2004, professor Paul Gooderham, fikk sammen med Jørgen Lund prisen "best paper" for paperet *"Small Firm Advisors and Their Clients: What Makes for Success?"* på den årlige internasjonale SMB-konferansen arrangert av Institute for Small Business Affairs (ISBA). Konferansen ble holdt i Newcastle i begynnelsen av november og trakk 400 deltakere fra 25 land.

Paperet ble skrevet i tilknytning til prosjektet "Enhanced Value Creation in the SME Sector" som ledes av Gooderham og som finansieres av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF), en rekke regnskapsbyråer og Norges forskningsråd.

Paul Gooderham

Samfunnsøkonomenes artikkelpris til Ivar Gaasland

Samfunnsøkonomenes Forening deler hvert år ut en pris for den beste artikkelen foregående år i foreningens tidsskrifter Økonomisk Forum og Norsk Økonomisk Tidsskrift. Prisen gis til den forfatter som i sin artikkel best forener et høyt faglig nivå med en god presentasjonsform. Ivar Gaasland får prisen for 2004 for artikkelen *"Gevinster for Norge ved en liberalisering av matvarehandelen"*. Ivar Gaasland er forsker ved SNF og faggruppelider for temaet jordbruksøkonomi.

Ivar Gaasland

Doktorgrader 2004

Anita Ellen Tobiassen disputerte 12. mars 2004 for dr. oecon. graden ved NHH med avhandlingen: *Markedseksposering: Konsekvenser for samarbeid i interne kunde-leverandør relasjoner*.

Anita Ellen Tobiassen er Forsker ved SNF med tilknytning til Senter for strategi og ledelse.

Anita Tobiassen

Jostein Skaar disputerte for dr. oecon graden ved NHH torsdag 26. august med avhandlingen *"Market Power and Storage in Electricity Markets"*.

Jostein Skaar er utdannet sosialøkonom (cand. polit.) ved Universitetet i Bergen. Han har bl.a. jobbet i Konkurransetilsynet i Oslo, jobbet som forsker ved SNF, og vært nasjonal ekspert ved EFTAs overvåkningsorgan i Brussel. Skaar er nå avdelingsdirektør i Konkurransetilsynet og har permisjon fra SNF.

Jostein Skaar

Internasjonal fokus

Forts. fra side 6

- Fremleggelsen av statsbudsjettet for 2005 aktualiserte debatten om den såkalte handlingsregelen. Målsetningen med denne var å begrense politikernes store petroleumsgenererte handlefrihet, ved å sette et årlig tak på bruken av statens petroleumsinntekter som tilsvarende en forventning om 4 % realavkastning på kapitalen i Statens petroleumsfond.

OLJENS FORBANNELSE

Forskningsjef Schjelderup er særlig bekymret for at en sterk aktivaside motsvares av en alarmerende svak passivside i Norge, ettersom forpliktelsene på utgiftssiden vokser sterkere enn i nesten alle andre land.

- Et godt synlig petroleumsfond på 1000 milliarder og en petroleumsfondformue på rundt 3000 milliarder kan lede til slapp finanspolitisk disiplin, lavt trykk i prosessen med strukturelle reformer og ukontrollert ekspansjon av velferdsstatens mange ordninger. En slik sovepute-effekt av petroleumsfondformuen er betenkelig når vi tar inn over oss at den norske stats balanse ikke er spesielt mye bedre enn de fleste land i OECD-området, advarer Schjelderup.

Mye arbeidslivs- og velferdsforskning

Forts. fra side 14

en ressursbase vi må bli mye flinkere til å trekke med oss i tiden framover skal vi lykkes i vår vekststrategi.

Allsidige forskere

Forts. fra side 8

NÆRINGSRETTE REGIONALPOLITIKK

Et prosjekt som fagområdet Evaluering har arbeidet med, gikk ut på å utarbeide strategiske analyser av den næringsrettede satsningen innen regionalpolitikken på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet.

- Arbeidet ble godt mottatt og vi har igangsatt nye oppdrag innen beslektede emner for Innovasjon Norge og Norges forskningsråd.

NÆRINGSØKONOMI

Senteret har også en egen faggruppe i næringsøkonomi, hvor forskningen er konsentrert rundt nærings- og arbeidsmarkedsøkonomi. Her har det vært en betydelig ekstern kontakt i form av en konferanse om konkurransepolitikk, innspill i offentlige debatter, kronikker, debattinnlegg og mediaoppslag i tillegg til de vitenskapelige publikasjonene.

- De vitenskapelige publikasjonene omhandler hovedsakelig problemer rundt innovasjon og konkurranse-regulering, der man prøvde å belyse spørsmål som hvordan man kan oppnå dynamisk effektivitet og sunn konkurranse samtidig, eller hvorvidt det trengs endringer i patentpolitikk og opphavsrettigheter, forklarer Sunnevåg.

TELE OG NETTVERK

Det siste hovedområdet senteret arbeider med er tele- og nettverksøkonomi. I 2004 har man fortsatt et nært samarbeid med Telenor, som blant annet har ført til seminarvirksomhet med fokus på implikasjoner av teorien for tosidige markeder for konkurranse i tele-relaterte markeder.

Fisken som varig inntektskilde

Forts. fra side 12

og workshops for å skape en møteplass for diskusjon av faglige problemstillinger. 22. juni i år vil senteret arrangere en konferanse på NHH, hvor nettopp skattlegging av ressursrenten i fiskeriene blir satt på dagsorden.

- Målet med konferansen er å utveksle erfaringer mellom land. Forhåpentligvis hjelper det oss til å foreslå en fiskeripolitikk som bidrar til mer effektiv utnyttelse av ressursene.

- Det er opp til hvert enkelt land å benytte ressursrenten i fiskeriene slik det selv vil. Som et eksempel kan jeg nevne staten Washington i USA, hvor man beskatter ressursrenten gjennom å auksjonere ut kvoter på skjellfisken Geoduck. Tradisjonell skattlegging av fangsten er en annen måte å belaste næringen for deler av ressursrenten. Det finnes dermed ikke en entydig praksis selv om målet er det samme, avrunder forskningssjefen.

Forskeren som ble doktor i modellering

Forts. fra side 17

tatt i betraktning alle de forenklingene vi hadde gjort.

OPTIMAL STYRING

Avhandlingen tar videre for seg optimal styring i en setting der både utviklingen til et system, og observasjonen av denne utviklingen er usikker. Arbeidet generaliserer eksisterende kunnskap ved å åpne for at også informasjonspresisjonen er kontrollerbar, og viser hvordan observasjonsnivået skal velges i kombinasjon med optimal styring av systemet.

- Intuitivt er presis observasjon mer kostbar enn upresis observasjon. Man må derfor vurdere i hvilken grad presis informasjon leder til bedre styring av systemet, sier Lund.

Artikler, basert på SNF-forskning i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med referee 2004

1. Hans Jarle Kind:
Consequences of Imitation by Poor Countries on International Wage Inequalities and Global Growth, *Review of Development Economics* 8(1), 2004, 47-67
2. Leif K. Sandal og Stein Ivar Steinshamn:
Dynamic Cournot-Competitive Harvesting of a Common Pool Resource, *Journal of Economic Dynamics & Control* 28:1781-1799, 2004
3. Håkan Eggert og Ragnar Tveterås:
Stochastic Production and Heterogeneous Risk Preferences: Commercial Fishers' Gear Choices, *American Journal of Agricultural Economics* 86(1): 199-212, 2004
4. Øystein Foros:
Strategic Investments with Spillovers, Vertical Integration and Foreclosure in the Broadband Access Market, *International Journal of Industrial Organization* 22: 1-24, 2004
5. Bernt Aarset, Suzanna Beckmann, Enrique Bigne, Malcolm Beveridge, Trond Bjørndal, Jane Bunting, Pierre McDonagh, Catherine Mariojouis, James Muir, Andrea Prothero, Lucia Reisch, Andrew Smith, Ragnar Tveterås and James Young:
The European consumers' understanding and perceptions of the "organic" food regime, *British Food Journal*, Vol. 106, No 2, 2004, 93-105
6. Trond Bjørndal, Daniel E. Lane og Andrés Weintraub:
Operational research models and the management of fisheries and aquaculture: A review, *European Journal of Operational Research* 156, 2004, 533-540
7. Egil Kjerstad:
Prospective Funding of General Hospitals in Norway- Incentives for Higher Production?, *International Journal of Health Care Finance and Economics* 3, 2003, 231-251
8. Arild Aakvik og Egil Kjerstad:
Skill Formation among Vocational Rehabilitation Clients - Public vs Private Incentives, *Education Economics*, Vol. 11, No. 3, 2003
9. Trond Bjørndal og Marko Lindroos:
International Management of North-Sea Herring, *Environmental and Resource Economics*, Vol. 29, 2004, 83-96
10. Elena Anferova, Markus Vetemaa og Rögvaldur Hannesson:
Fish quota auctions in the Russian Far East: a failed experiment, *Marine Policy* 29(2005) 47-56
11. Frank Asche og Sigbjørn Tveterås:
On the Relationship Between Aquaculture and Reduction Fisheries, *Journal of Agricultural Economics*, Vol. 55, No. 2, 2004, 245-265
12. Elin H. Sissener og Trond Bjørndal:
Climate change and the migratory pattern for Norwegian spring-spawning herring implications for management, *Marine Policy* 29, 2005, 299-309
13. Kjell J. Sunnevåg, Grete Rusten og Tone Marie Ektvedt:
Fritt brukervalg i Norge, *Nordisk Administrativt Tidsskrift* 85 (2): 65-80, 2004
14. Karen M. Olsen og Arne L. Kalleberg:
"Non-standard Work in Two Different Employment Regimes: Norway and the United States", *Work, Employment, and Society* 18 (2): 321-348, 2004
15. Kurt Brekke og Odd Rune Straume:
Bilateral monopolies and location choice, *Regional Science & Urban Economics* 34, 2004, 275-288
16. Stein Ivar Steinshamn, Ragnar Arnason, Leif K. Sandal and Niels Vestergaard:
Optimal Feedback Controls: Comparative Evaluation of the Cod Fisheries in Denmark, Iceland and Norway, *American Journal of Agricultural Economics*, 86 (2): 531-542, 2004
17. David A. McDonald, Leif Kristoffer Sandal, Richard L. Little, Arne-Christian Lund, Stein Ivar Steinshamn:
Inferring a biopolitical consensus view of stochastic dynamics for management of a transboundary fishery, *Natural Resource Modeling*, Vol 17, No 3 (2004), 17-337
18. Al-Amin M. Ussif, Leif Kristoffer Sandal og Stein Ivar Steinshamn:
Assimilation of Time Series Data into a Dynamic Bioeconomic Fisheries Model: An Application to the North East Arctic Cod Stock, *Journal of Bioeconomics*, 2004, 1-18
19. Rune Lines, Svein Tvedt Johansen og Erik Døving:
Organisational Learning in the Context of Strategic Reorientation, *Journal of Information & Knowledge Management*, Vol 3, No 3 (2004), 199-212
20. Paul N. Gooderham, Anita E. Tobiassen, Erik Døving, Odd Nordhaug:
Accountants as Sources of Business Advice for Small Firms, *International Small Business Journal*, Vol 22, No 1 (2004), 5-20
21. Ghazala Naz:
The impact of cash-benefit reform on parents' labour force participation, *Journal of Population Economics* 17: 369-383, 2004
22. Kjell. J. Sunnevåg og Grete Rusten:
Water rights in Norway: a time for change?, *International Journal of Regulation and Governance*, 4(1): 1-22, 2004

23. Hallgeir Gammelsæter, Grete Rusten og John R. Bryson:
Combinational and Dislocated Knowledge and the Norwegian Client Consultant Relationship, *The Service Industries Journal*, Vol 24, No 1 (2004), 155-170
24. Øystein Thøgersen og Egil Matsen:
Financial integration and consumption comovements in the Nordic countries, *European Review of Economics and Finance*, 3 (2004), 31-48
25. Øystein Thøgersen og Egil Matsen:
Designing Social Security – A Portfolio Choice Approach, *European Economic Review* 48 (2004), 883-904
26. Herbjørn Nysveen og Per Egil Pedersen:
An exploratory study of customers' perception of company web sites offering various interactive applications: moderating effects of customers' Internet experience, *Decision Support Systems*, Vol 37 No 1, 2004, 137-150
27. Leif Egil Hem og Nina M. Iversen:
How to develop a brand logo in the tourism industry: A qualitative and quantitative approach. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, Vol. 4, No 2, 2004, 83-106
28. Håvard Hansen og Leif Egil Hem:
Brand Extension Evaluations: Effects of Affective Commitment, Involvement, Price Consciousness and Preference for Bundling in the Extension Category, *Advances in Consumer Research*, Vol 31, No. 1, 2004, 375-381
29. Magne Supphellen, Øivind Eismann og Leif Egil Hem:
Can Ads of Brand Extensions Revitalize Flagship Products? An Experiment, *International Journal of Advertising*, Vol. 23, No. 2, 2004, 173-196
30. Odd Nordhaug:
Contributions to an economic theory of human resource management, *Human Resource Management Review*, (4), 2004, 383-394, 2004
31. Paul N. Gooderham, Odd Nordhaug, Kristen Ringdal og Gunn E. Birkelund:
Job values among future business leaders: The impact of gender and social background, *Scandinavian Journal of Management*, 20 (2), 2004, 277-295
32. Erling Moxnes:
Estimating customer utility of energy efficiency standards for refrigerators, *Journal of Economic Psychology*, 25 (6): 707-724, 2004
33. Kjetil Andersson, Kenneth Fjell og Øystein Foros:
Are interactive TV-pioneers and surfers different breeds? Broadband demand and asymmetric cross-price effects, *Review of Industrial Organization*, Vol 25, No 3, 2004, 295-316
34. Anders Lundberg, Annette Bär, S. Eiter, Kerstin Potthoff, N. Skjerping og Jörg Löffler:
Landschaftswandel in Westnorwegen, *Deutscher Gesellschaft für Geographie*, NORDEN 16: 2004, 145-154
35. Anders Lundberg:
Environmental change, human efforts and nature management, *Norwegian Journal of Geography*, 58: 145-146, 2004
36. Annette Bär, Jörg Löffler og Anders Lundberg:
Spatio-temporal changes of a nature protection area in the agricultural landscapes of Jæren, South-West Norway, *Norwegian Journal of Geography*, 58: 147-157, 2004
37. Jörg Löffler, Anders Lundberg, Ole Rössler, Achim Bräuning, Gernot Jung, Roland Pape og Dirk Wundram:
The alpine treeline under changing land use and climate change – Approach and preliminary results from continental Norway, *Norwegian Journal of Geography*, 58: 183-193, 2004
38. Bernt Aarset og James A. Young:
Aquatic foods: options for organic growth?, *Aquatic Resources, Culture and Development*, 1 (1), 2004, 1-9
39. Trond Bjørndal, Al-Amin Ussif og Ussif Rashid Sumaila:
A Bioeconomic Analysis of the Norwegian Spring Spawning Herring (NSSH) Stock, *Marine Resource Economics*, Vol. 19, 2004, 353-365
40. Kjell Gunnar Salvanes og Ragnar Tvetærås:
Plant Exit, Vintage Capital and the Business Cycle, *Journal of Industrial Economics*, Vol 52 (June), 2004, 255-276
41. Siri Pettersen Strandenes:
Port Pricing Structures and Ship Efficiency, *Review of Network Economics*, Vol 3 (2), 2004, 135-144
42. Kjell Erik Lommerud, Bjørn Sandvik og Odd Rune Straume:
Good jobs, bad jobs and redistribution, *Scandinavian Journal of Economics*, 106, 2004, 703-720

Artikler i norske vitenskapelige tidsskrifter med referee 2004

1. Hans Jarle Kind og Lars Sørsgard:
Mediekonkurranse: P4 versus Kanal 24, *Magma Tidsskrift for økonomi og ledelse*, Årgang 7, nr. 2 - 2004, 83-92
2. Torstein Nesheim:
20 år med Atkinson-modellen: Åtte teser om "Den fleksible bedrift", *Sosiologisk tidsskrift*, Vol. 12, 2004, 3-24, Universitetsforlaget

3. Kjetil Andersson, Haakon F Bratsberg, Øystein Foros, Bjørn Hansen og Ole Christian Wasenden:
Hva gjør teleselskapene i innholdsmarkedene?, *Norsk Medietidsskrift*, nr. 2, 122-145, 2004
4. Siri Pettersen Strandenes:
Konkurransen og fusjoner i Cruisemarkedet, *Magma Tidsskrift for økonomi og ledelse*, Årgang 6, nr. 3 - 2003, 58-63
5. Jørgen Bjørndalen og Gjermund Nese:
Transportsystemet for naturgass, *Økonomisk Forum*, 4/5 2004
6. Erik Døving og Odd Nordhaug:
Firm specific competencies: Conceptual issues and empirical findings, *Beta: Scandinavian Journal of Business Research*, Vol 18, Nr. 1 (2004), 17-30
7. Erik Døving, Paul Gooderham og Odd Nordhaug:
Rådgivning, kompetanse og verdiskaping, *Beta: Scandinavian Journal of Business Research*, Vol 18, Nr. 1 (2004), 82-94
8. Ivar Gaasland:
Gevinster for Norge ved en liberalisering av matvarehandelen, *Økonomisk Forum*, nr. 1 (2004), 38-46
9. Paul N. Gooderham og Anita E. Tobiassen:
Sources of external competencies for small growth-oriented firms, *Beta: Scandinavian Journal of Business Research*, 18 (1), 73-81, 2004
10. Øystein Thøgersen:
Finanspolitisk regelstyring: Mindre fleksibilitet – bedre resultater?, *Magma – Tidsskrift for økonomi og ledelse*, 7, nr. 2 – 2004, 54-64
11. Lars Erling Olsen og Leif Egil Hem:
Merkeutvidelser: tre spørsmål som bør stilles, *Magma*, Vol 5/6, Nr. 7, 37-46, 2004
12. Tove Cathrine Edge Spetalen, Ina Stølen og Leif Egil Hem:
Merker i krise: strategisk merkevareledelse som modererende faktor, *Magma*, Vol 7, Nr. 2, 93-105, 2004
13. Ingerid W. Nordhaug og Odd Nordhaug:
Omstilling til et mangfoldig arbeidsliv, *Magma Tidsskrift for økonomi og ledelse*, 7 (3), 70-79, 2004
14. Petter Osmundsen, Frank Asche og K. Mohn:
Ny kunnskap om verdsetting av oljeselskaper, *Revisjon & Regnskap*, 5, 2004, 27-32

Publikasjoner 2004

Internett

Du finner fullstendig publikasjonsliste med flere søkemuligheter, bl.a. etter forfatter og år. Det er mulig å ta utskrift av rapportene (PDF-fil) direkte fra hjemmesiden. (Gjelder rapporter utgitt etter 01.01.2000)

www.snf.no

Rapporter, CD-ROM

Kr. 190,-

Arbeidsnotater

Kr. 90,-

Andre

Gratis

Bøker, avhandlinger m.m.

Skaar, Jostein: *"Market Power and Storage in Electricity Markets"*, Dr.oecon. 2004, Bergen – Norges Handelshøyskole.

Tobiassen, Anita: *"Markedseksponeering: Konsekvenser for samarbeid i interne kunde-leverandør-relasjoner"*, Dr. oecon. 2004, Bergen – Norges Handelshøyskole.

Hagen, Kåre P., Sandmo, Agnar og Sørgard, Lars (red.): *Konkurranse i samfunnets interesse: Festskrift til Einar Hope*, Bergen: Fagbokforlaget.

Rapporter

R01/04 Bernt Aarset, Stig-Erik Jakobsen, Audun Iversen og Geir Grundvåg Ottesen:
Lowverk, teknologi og etableringsbetingelser i norsk havbruk. Fase I

R02/04 Annette Alstadsæter:
The Sole Proprietor's Income Shifting under the Dual Income Tax

R03/04 Ragnar Tveterås:
Organisering av verdikjeder for oppdrettsfisk

R04/04 Roar Adland og Siri Pettersen Strandenes:
A discrete-time stochastic partial equilibrium model of the spot freight market

R05/04 Kåre P. Hagen, Jan I. Haaland, Hans Jarle Kind, Karen Helene Midelfart og Ottar Mæstad:
Implikasjoner for norsk næringspolitikk av sentrale utviklingstrekk i EU

R06/04 Christian Andersen, Kåre P. Hagen og Kjell J. Sunnevåg:
Samferdselsdepartementets styring av Avinor

R07/04 Ottar Mæstad:
Bør Norge delta i EUs kvotesystem for utslipp av klimagasser?

R08/04 Leif Jarle Gressgård og Inger G. Stensaker:
Future Mobile Internet Services: Business Model Scenarios

R09/04 Christian Andersen, Tone Marie Ektvedt, Winfried Ellingsen og Kjell J. Sunnevåg:
En vurdering av kostnader og nytteeffekter av den statlige tilsynsfunksjonen med kommunene

R10/04 Grete Rusten:
Verdiskaping på Vestlandet

R11/04 Ove Osland:
Petroleumsrettet næringsliv i Hordaland – kompetanse, omstillingsevne og fremtidsmuligheter

R12/04 Grete Rusten, Kjell J. Sunnevåg og Tone Marie Ektvedt:
VALGETS KVAL - Erfaringer ved innføring av brukervalg

R13/04 Grete Rusten, Tone Marie Ektvedt og Ove Osland:
Sjøforsvarets betydning for den regionale maritime klyngen i Hordaland

R14/04 Stig-Erik Jakobsen, Grete Rusten og Tommy Stamland:
En strategisk analyse av de næringsrettede programmene og satsingene i regional- og distriktspolitikken

R15/04 Jørgen Lund:
Regnskapsrådgivere for småbedrifter: Kritisk kompetanse for profesjonsutvikling

R16/04 André Berg Edvardsen:
Børsprising og -avkastning for norske IKT-selskaper

R17/04 Christian Andersen, Kurt Brekke, Ghazala Naz og Kjell Sunnevåg:
Økonomisk verdsetting av apotekjenester

R18/04 Winfried Ellingsen, Kari Folkenborg, Stig-Erik Jakobsen:
Kompetansekrav i norsk landbruk. Behov, innhold og organisering
Rapporten selges hos FAFO, FAFO rapport 463

R19/04 Martin Bech Holte:
Saving and Investing in America

R21/04 Roger F. Pettersen og Eirik M. Samnøy:
Prising av forsikringskontrakter med rentegaranti

R22/04 Sigrid Koppen:
Prisdiskriminering basert på kundegjenkjenning

R23/04 Endre Bjørndal, Mette Bjørndal og Trond Bjørnenak:
DEL I: Effektivitetskrav og kostnadsgruppering

R24/04 Mette Bjørndal og Thore Johnsen:
DEL 2: Nyverdibaserte netterelaterte kostnader

Arbeidsnotater

- A01/04 Cathrine Hagem, Steffen Kallbekken, Ottar Mæstad og Hege Westskog:
Market power with interdependent demand: Sale of emission permits and natural gas from the Former Soviet Union
- A02/04 Steinar Vagstad:
Early information in auctions with entry
- A03/04 Balbir Singh og Nils Risholm:
Sluttbrukeres kostnader forbundet med strømbrudd og spenningsforstyrrelser: En sammenligning av estimater fra 1989-1991 og 2001 og 2002
- A04/04 Herbjørn Nysveen og Per E. Pedersen:
Consumers' willingness to pay for services in digital networks – A literature review
- A05/04 Linda Nøstbakken:
Stochastic Feedback Policies under Alternative Management Regimes
- A06/04 Karen Helene Midelfart:
Regional Policy Design: An Analysis of Relocation, Efficiency and Equity
- A07/04 Ragnar Tveterås og Ola Kvaløy:
Vertical Coordination in the Salmon Supply Chain
- A08/04 Ragnar Tveterås:
Vertikal koordinering i landbrukssektorer – lærdommer for fiskeoppdrett
- A09/04 Rolf Jens Brunstad, Ivar Gaasland og Erling Vårdal:
Efficiency losses in milk marketing boards - the importance of exports
- A10/04 Eirik S. Amundsen og Gjermund Nese:
Market power in interactive environmental and energy markets: The case of Green Certificates
- A11/04 Erik Døving, Paul N. Gooderham, Alana Morrison og Odd Nordhaug:
Small firm accountants as business advisers: accounting for the differences in their provision of business advisory services in Norway and Scotland
- A12/04 Torbjørn Lorentzen og Rögnvaldur Hannesson:
The Collapse of the Norwegian Herring Fisheries in the Late 1950s and 60s Crisis, Adaptation, and Recovery
- A13/04 Rögnvaldur Hannesson:
Buy-back programs for fishing vessels in Norway
- A14/04 Elin H. Sissener og Trond Bjørndal:
Climate Change and the Migratory Pattern for Norwegian Spring-Spawning Herring - Implications for Management
- A15/04 Rögnvaldur Hannesson:
Incentive Compatibility of Fish-Sharing Agreements
- A16/04 Ivar Gaasland:
Can a Warmer Climate Save Northern Agriculture?
- A17/04 Gianfranco De Simone:
The Effects of International Fragmentation of Production on Trade Patterns: An Empirical Assessment
- A18/04 Maja Vaale Noddeland:
The winner takes it all? Rederiene flytter - årsaker og konsekvenser
- A19/04 Birgitte Gilje og Henriette Sjølie:
Equally rich? - En analyse av industrialisering og regionale forskjeller i Kina
- A20/04 Øystein Foros, Hans Jarle Kind og Jan Yngve Sand:
Do Internet Incumbents Choose Low Interconnection Quality?
- A21/04 Kjetil Andersson, Øystein Foros og Frode Steen:
The SMS Bandwagon in Norway: What Made the Market?
- A22/04 Carsten Lyngje Jensen, Frank Asche og Daniel V. Gordon:
Output Regulation of Multiproduct Firms: An application of the Quadratic Profit Function
- A23/04 Al-Amin Ussif og Ussif Rashid Sumaila og Trond Bjørndal:
Towards Monitoring the World's Fishery Resources Using Viability Indices
- A24/04 Grete Rusten og Winfried Ellingsen:
Hvordan gjør vi oss nett? Webstrategier for hordalandskommuner
- A25/04 Georgios C. Stamtsis, Mette Bjørndal, István Erlich og Kurt Jörnsten:
Assessment of the Norwegian Transmission Pricing Rules by Using a Modified AC-OPF
- A26/04 Kåre P. Hagen og Einar Hope:
Konkurrans og konkurransepolitikk i innovative næringer
- A27/04 Rögnvaldur Hannesson:
Sharing the Herring: Fish Migrations, Strategic Advantage, and Climate Change

- A28/04 Frode Kristiansen, Per Heum, Eirik Vatne og Wibecke Wiig:
Norske foretaks leveranser til olje- og gassutvinning i Norge og utlandet 2003
- A29/04 Mette Bjørndal og Kurt Jörnsten:
Equilibrium Prices Supported by Dual Price Functions in Markets with Non-Convexities
- A30/04 Mette Bjørndal og Kurt Jörnsten:
Allocation of Resources in the Presence of Indivisibilities: Scarf's Problem Revisited
- A31/04 Øystein Foros, Hans Jarle Kind og Lars Sørsgard:
Strategic Regulation Policy in the Internet
- A32/04 Petter Osmundsen, Frank Asche og Klaus Mohn:
Valuation of International Oil Companies - The RoACE era
- A33/04 Kathleen Miller, Gordon R. Munro og Trond Bjørndal:
Climate, Competition and the Management of Shared Fish Stocks
- A34/04 Pedro Barros, Hans Jarle Kind, Tore Nilssen og Lars Sørsgard:
Media Competition on the Internet
- A35/04 Erik Døving:
Turnover, Structure and Firm Specific Learning in a Large Corporation
- A36/04 Erik Døving, Odd Bjørn Ure og Sveinung Skule:
Evaluering av Kompetanseutviklingsprogrammet. Underveistrapport 2004
- A37/04 Tommy Staahl Gabrielsen og Stefan Roth:
Delegated bargaining and competition
- A38/04 Lars Sørsgard:
Markedsdynamikk i dataindustrien
- A40/04 Karen Helene Midelfart:
Does agglomeration explain regional income inequalities?
- A41/04 Julie Riise Kolstad:
European Policy on State Aid to the Coal Industry
- A42/04 Arne Christian Lund og Linda Rud:
Understanding the Stochastics of Nodal Prices: Price Processes in a Constrained Network
- A43/04 Rögnvaldur Hannesson:
Sharing the Northeast Arctic cod: possible effects of climate change
- A44/04 Alexander W. Cappelen og Ole Frithjof Norheim:
Responsibility and rationing in health care
- A45/04 Alexander W. Cappelen og Ole Frithjof Norheim:
Responsibility in health care - a liberal egalitarian approach
- A46/04 Øystein Foros, Hans Jarle Kind og Lars Sørsgard:
Managerial incentives and access price regulation
- A47/04 Helge Østbye:
Medieeierskap, mediepolitikk og ytringsfrihet
- A48/04 Kåre P. Hagen, Hans Jarle Kind og Steinar Vagstad:
Network Ownerships and Optimal Tariffs for Natural Gas Transport
- A49/04 Linda Nøstbakken:
Cost Structure and Capacity in the Norwegian Pelagic Fisheries
- A50/04 Kåre P. Hagen, Bjørn Hansen og Steinar Vagstad:
Synergies and non-discriminatory access pricing
- A51/04 Carsten Lynge Jensen og Bernt Aarset:
Explaining non-compliance in the Norwegian coastal cod fishery: an application of the multinomial logit
- A52/04 Linda Nøstbakken:
Regime Switching in a Fishery with Stochastic Stock and Price
- A53/04 John R. Bryson, Peter W. Daniels og Grete Rusten:
Design Workshops of the World: The production and integration of industrial design expertise into the product development and manufacturing process in Norway and the United Kingdom
- A54/04 Rögnvaldur Hannesson:
Incentive Compatibility of Fish-Sharing Agreements: Three Stock Migration Models
- A55/04 Anna Erlandsen og Ben-David Erlandsen:
Fra plan til marked. En analyse av Kinas finansielle system
- A56/04 Gjermund Nese:
Prising av naturgass
- A57/04 Gjermund Nese og Odd Rune Straume:
Industry concentration and strategic trade policy in successive oligopoly
- A58/04 Mette Bjørndal og Kurt Jörnsten:
Cost Allocation and Pricing in a Supply Chain. An Application for Aumann-Shapley Prices
- A59/04 Keith Chapman:
A Geographical Perspective on the Natural Gas Supply Industry in the United Kingdom

- A60/04 Jan I. Haaland og Hans Jarle Kind:
R&D Policies, Trade and Process Innovation
- A61/04 Øystein Thøgersen:
Finanspolitisk regelstyring: Mindre fleksibilitet - bedre resultater?
- A62/04 Sven A. Haugland, Ingunn Myrvtveit og Arne Nygaard:
Market Orientation, Customer Satisfaction and Productivity in the Service Industry: A Data Envelopment Analysis
- A63/04 Bernt Aarset og Stig-Erik Jakobsen:
On a clear day you can see all the way to Brussels: The transformation of aquaculture regulation in Norway
- A64/04 Alexander W. Cappelen og Bertil Tungodden:
Marginal productivity reward: A new justification
- A65/04 Alexander W. Cappelen og Bertil Tungodden:
Rewarding effort
- A66/04 Alexander W. Cappelen og Bertil Tungodden:
Local autonomy and interregional equality
- A67/04 Kjetil Bjorvatn og Alexander W. Cappelen:
Inequality, tax avoidance and redistribution
- A68/04 Iver Bragelien og Jan Ivar Stemsrudhagen:
How centralisation fostered local initiative in EDB4tel: A case study meets economic theory
- A69/04 Jan Yngve Sand:
Input price discrimination with heterogenous sub-markets
- A70/04 Per Sandberg:
Harvest rules when price depends on quantity. The case of Norwegian spring spawning herring (Clupea Harengus L.)
- A71/04 Balbir Singh:
Security of Supply in Competitive Electricity Markets: The Nordic Power Market
- A72/04 Kåre P. Hagen og Jan Gaute Sannarnes:
Taxation of uncertain business profits, private risk markets and optimal allocation of risk
- A73/04 Afsane Bjorvatn:
Extended Prophylaxis with Fondaparinux versus Enoxaparin against Venous Thromboembolism
- A74/04 Arild Aakvik og Svenn-Åge Dahl:
Transitions to Employment from Labour Market Enterprises in Norway
- A75/04 Victoria Büsch, Svenn-Åge Dahl og Dennis A.V. Dittrich:
Age Discrimination in Hiring Decisions – A Comparison of Germany and Norway

Særtrykk – Reprints 2004

- 01/04 Hans Jarle Kind:
Consequences of Imitation by Poor Countries on International Wage Inequalities and Global Growth, *Review of Development Economics* 8(1), 2004, 47-67
- 02/04 Leif K. Sandal og Stein Ivar Steinshamn:
Dynamic Cournot-Competitive Harvesting of a Common Pool Resource, *Journal of Economic Dynamics & Control* 28:1781-1799, 2004
- 03/04 Håkan Eggert og Ragnar Tveterås:
Stochastic Production and Heterogeneous Risk Preferences: Commercial Fishers' Gear Choices, *American Journal of Agricultural Economics* 86(1): 199-212, 2004
- 04/04 Øystein Foros:
Strategic Investments with Spillovers, Vertical Integration and Foreclosure in the Broadband Access Market, *International Journal of Industrial Organization* 22: 1-24, 2004
- 05/04 Torstein Nesheim:
20 år med Atkinson-modellen: Åtte teser om "Den fleksible bedrift", *Sosiologisk tidsskrift*, Vol. 12, 2004, 3-24, Universitetsforlaget
- 06/04 Bernt Aarset, Suzanna Beckmann, Enrique Bigne, Malcolm Beveridge, Trond Bjørndal, Jane Bunting, Pierre McDonagh, Catherine Mariojouis, James Muir, Andrea Prothero, Lucia Reisch, Andrew Smith, Ragnar Tveterås and James Young:
The European consumers' understanding and perceptions of the "organic" food regime, *British Food Journal*, Vol. 106, No 2, 2004, 93-105
- 07/04 Hans Jarle Kind og Lars Sørgard:
Mediekonkurransen: P4 versus Kanal 24, *Magma Tidsskrift for økonomi og ledelse*, Årgang 7, nr. 2 - 2004, 83-92
- 08/04 Trond Bjørndal, Daniel E. Lane og Andrés Weintraub:
Operational research models and the management of fisheries and aquaculture: A review, *European Journal of Operational Research* 156, 2004, 533-540
- 09/04 Arild Aakvik, Tor Helge Holmås og Egil Kjerstad:
A low-key social insurance reform – effects of multidisciplinary outpatient treatment for back pain patients in Norway, *Journal of Health Economics* 22 (2003) 747-762
- 10/04 Egil Kjerstad:
Prospective Funding of General Hospitals in Norway- Incentives for Higher Production?, *International Journal of Health Care Finance and Economics* 3, 2003, 231-251
- 11/04 Arild Aakvik og Egil Kjerstad:
Skill Formation among Vocational Rehabilitation Clients - Public vs Private Incentives, *Education Economics*, Vol. 11, No. 3, 2003
- 12/04 Linda Nøstbakken og Trond Bjørndal:
Supply Functions for North Sea Herring, *Marine Resource Economics*, Vol 18, 2003, 345-361
- 13/04 Trond Bjørndal og Marko Lindroos:
International Management of North-Sea Herring, *Environmental & Resource Economics*, 29: 83-96, 2004
- 14/04 Elena Anferova, Markus Vetemaa og Rögvaldur Hannesson:
Fish quota auctions in the Russian Far East: a failed experiment, *Marine Policy* 29(2005) 47-56
- 15/04 Frank Asche og Sigbjørn Tveterås:
On the Relationship Between Aquaculture and Reduction Fisheries, *Journal of Agricultural Economics*, Vol. 55, No.2, 2004, 245-265
- 16/04 Elin H. Sissener og Trond Bjørndal:
Climate change and the migratory pattern for Norwegian spring-spawning herring - implications for management, *Marine Policy* 29, 2005, 299-309

Populærvitenskapelige særtrykk/reprints 2004

- 01/04 Kjetil Andersson, Haakon F Bratsberg, Øystein Foros, Bjørn Hansen og Ole Christian Wasenden: Hva gjør teleselskapene i innholdsmarkedene?, *Norsk Medietidsskrift*, Årgang 11, nr. 2, 122-145, 2004
- 02/04 Siri Pettersen Strandenes: Konkurransse og fusjoner i Cruisemarkedet, *Magma Tidsskrift for økonomi og ledelse*, Årgang 6, nr. 3 - 2003, 58-63
- 03/04 Per Heum: Mister internasjonale foretak interessen for Norge?, *HORISONT*, nr. 2, 2004, 52-61
- 04/04 Jørgen Bjørndalen og Gjermund Nese: Transportsystemet for naturgass, *Økonomisk Forum*, nr. 4/5, 2004, 32-40
- 05/04 Kjell J. Sunnevåg, Grete Rusten og Tone Marie Ektvedt: Fritt brukervalg i Norge, *Nordisk Administrativ Forbund*, nr. 2, 2004
- 06/04 Grete Rusten: Internasjonalisering, globalisering og regional utvikling – strategier og utfordringer for næringslivet, *Utarbeidet for Distriktskommisjonen til møte i Årdal, oktober 2003*
- 07/04 Jørgen Bjørndalen og Gjermund Nese: For lite konkurranse på norsk sokkel, *Kraftjournalen*, nr. 5, 2004
- 08/04 Kjell J. Sunnevåg: Rammebetingelser for internasjonal konkurranse, *Notatet er utarbeidet for Distriktskommisjonen til møte i Årdal, oktober 2003*
- 09/04 Jessica Marks og Bernt Aarset: Kommerseill utnyttelse av kråkeboller: Fra pest til gullgruve?, *Norsk fiskeoppdrett*, nr. 4, årg. 29, 32-34

Forskningsledelsen ved SNF

Dersom du ønsker å ta kontakt om et faglig spørsmål eller et oppdrag, er dette de rette personene å henvende seg til.

Adm. direktør: Per Heum
Tlf.: 55 95 97 40
E-post: Per.Heum@snf.no

Senter for internasjonal økonomi og skipsfart (SIØS)

Forskningsjef: Guttorm Schjelderup
Tlf. 55 95 92 38
E-post: Guttorm.Schjelderup@nhh.no

Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk

Forskningsjef: Kjell Sunnevåg
Tlf. 55 95 94 84
E-post: Kjell.Sunnevag@snf.no

Faggruppetledere:

Nærings- og arbeidsmarkedsøkonomi:
Frode Steen
Tlf. 55 95 92 59
E-post: Frode.Steen@nhh.no

Energiøkonomi:
Balbir Singh
Tlf.: 55 95 95 20
E-post: Balbir.Singh@snf.no

Tele- og nettverksøkonomi:
Kåre P. Hagen
Tlf.: 55 95 92 70
E-post: Kare.Hagen@nhh.no

Innovasjon og regional næringsutvikling:
Grete Rusten
Tlf. 55 95 95 19
E-post: Grete.Rusten@snf.no

Offentlig økonomi:
Egil Kjerstad
Tlf. 55 95 97 93
E-post: Egil.Kjerstad@snf.no

Jordbruksøkonomi:
Ivar Gaasland
Tlf. 55 95 95 16
E-post: Ivar.Gaasland@snf.no

Senter for fiskeriøkonomi

Forskningsjef: Rognvaldur Hannesson
Tlf. 55 95 92 60
E-post: Rognvaldur.Hannesson@nhh.no

Forskningskoordinator: Stein Ivar Steinshamm
Tlf. 55 95 92 58
E-post: Stein.Steinshamm@snf.no

Senter for strategi og ledelse

Forskningsjef: Sverre-Åge Dahl
Tlf. 55 95 95 04
E-post: SverreAage.Dahl@snf.no

Faggruppetleder:

E-handel:
Leif B. Methlie
Tlf. 55 95 92 47
E-post: Leif.Methlie@nhh.no

Senter for finansiell økonomi

Forskningsjef: Frode Sættem
Tlf. 55 95 92 72
E-post: Frode.Sattem@nhh.no

Kontoradresse:

Samfunns- og næringslivsforskning AS
Breiviksveien 40
5045 Bergen
Tlf.: 55 95 95 00
Fax: 55 95 94 39
www.snf.no

SAMFUNNS- OG NÆRINGSLIVSFORSKNING AS
Et selskap i NHH-miljøet

Bestilling av enkeltpublikasjoner

Type*	Nr	Ar	Tittel	Forfatter(e)	Antall	Pris

Publikasjoner og faktura sendes til:

Navn: _____ Tlf.: _____
 Stilling: _____ Fax: _____
 Inst./Firma: _____ E-post: _____
 Adresse: _____
 Postnr.: _____ Poststed: _____
 Dato _____ Sign. _____

Bestillingen kan sendes pr. faks eller post til:

SNF Publikasjoner
 Breiviksveien 40
 5045 Bergen

Tlf.: 55 95 94 00
 Fax: 55 95 97 29
 E-post: Publikasjon@snf.no

Abonnement på SNF Bulletin — gratis

- Jeg ønsker å abonnere på SNF Bulletin (gratis)
 Jeg ønsker ikke lenger å motta SNF Bulletin

Navn: _____
 Stilling: _____
 Inst./Firma: _____
 Adresse: _____
 Postnr.: _____ Poststed: _____
 Tlf.: _____ Fax: _____
 E-post: _____

- Jeg har fått ny adresse:
 (Vennligst oppgi gammel adresse til venstre)

Navn: _____
 Stilling: _____
 Inst./Firma: _____
 Adresse: _____
 Postnr.: _____ Poststed: _____
 Tlf.: _____ Fax: _____
 E-post: _____

Svareddelen kan sendes pr. faks eller post til:

SNF Publikasjoner
 Breiviksveien 40
 5045 Bergen

Tlf.: 55 95 94 00
 Fax: 55 95 97 29
 E-post: Publikasjon@snf.no

Samfunns- og næringslivsforskning AS er et selskap i NHH-miljøet med oppgave å initiere, organisere og utføre eksterntfinansiert forskning. Norges Handelshøyskole, Universitetet i Bergen og Stiftelsen SNF er aksjonærer. Virksomheten drives med basis i egen stab og fagmiljøene ved NHH og Institutt for økonomi (UiB).

SNF er Norges største og tyngste forskningsmiljø innen anvendt økonomisk-administrativ forskning, og har gode samarbeidsrelasjoner til andre forskningsmiljøer i Norge og utlandet.

SNF utfører forskning og forskningsbaserte utredninger for sentrale beslutningstakere i privat og offentlig sektor. Forskningen organiseres i programmer, prosjekter og enkeltoppdrag av langsiktig og mer kortsiktig karakter. Alle publikasjoner er offentlig tilgjengelig.